

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

قانون کار جمهوری اسلامی ایران

(با آخرین اصلاحات)

تنها نسخه به روز شده و معتبر قانون کار
در فضای مجازی

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد
برای دریافت به روزرسانی های بعدی ، اینجا کلیک کنید

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

بسمه تعالی

یکی از ارکان اصلی در مدیریت، نیروی انسانی است و هر مدیر، کارفرما، شرکت یا سازمانی ناگزیر است با بکارگیری نیروی انسانی، اهداف سازمانی خود را محقق کند. بکارگیری و تعامل با نیروی انسانی یکی از پیچیده ترین بخش های فعالیت مدیران است و در این بین علاوه بر تمام تلاش های لازم از سوی مدیریت برای بهبود روابط انسانی در محیط کار، تعریف رابطه رسمی بین نیروی انسانی و سازمان مهمترین خواسته طرفین است که در چارچوب قانون کار شکل می گیرد. شناخت کافی از قانون کار و آثار و تعهدات آن موجب می شود مدیران و شرکتهای روابط خود با نیروی انسانی را به گونه ای تنظیم نمایند که هم پاسخگوی نیازمندی ها و تعهدات نیروی انسانی باشند و هم رضایت نیروی انسانی و بهره وری مستمر و سوددهی پایدار را برای سازمان خود تضمین کنند.

به همین علت میزان شناخت و تسلط به قانون کار و مقررات تبعی می تواند نقش تعیین کننده ای داشته باشد اما متأسفانه آنچه به شدت خلاء آن احساس می شود، آشنایی مدیران و کارفرمایان، با الزامات قانونی حوزه مدیریت منابع انسانی است. این خلاء به حدی جدی است که باید از آن با عنوان "فقر" یاد کرد، به عنوان مثال با یک بررسی ساده در فضای مجازی (صفحات وب، گروه ها و کانال های تلگرامی، و حتی وبسایت رسمی وزارت کار) می توان متوجه شد که حتی یک نسخه معتبر و به روز شده از قانون کار (با اعمال آخرین اصلاحات) در فضای مجازی وجود ندارد.

به همین علت متن حاضر (که تنها نسخه معتبر و به روز شده از قانون کار جمهوری اسلامی، با اعمال آخرین اصلاحات) به شمار می رود، در دسترس علاقمندان قرار می گیرد.

بدیهی است که مطالعه متن قانون کار (به تنهایی) نمی تواند تامین کننده نیاز ذینفعان باشد و لازم است تا علاقمندان قبل از مطالعه قانون حاضر، در دوره های تخصصی مرتبط با این حوزه نیز شرکت فرمایند.

با آرزوی توفیق الهی - آرمین خوشوقتی

۱۳۹۸/۹/۸

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل اول - تعاریف و اصول کلی

ماده ۱- کلیه کارفرمایان، کارگران، کارگاه‌ها، موسسات تولیدی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی مکلف به تبعیت از این قانون می‌باشند.

ماده ۲- کارگر از لحاظ این قانون کسی است که به هر عنوان در مقابل دریافت حق السعی اعم از مزد، حقوق، سهم سود و سایر مزایا به درخواست کارفرما کار می‌کند.

ماده ۳- کارفرما شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست و به حساب او در مقابل دریافت حق السعی کار می‌کند. مدیران و مسئولان و به طور عموم کلیه کسانی که عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می‌شوند و کارفرما مسئول کلیه تعهداتی است که نمایندگان مذکور در قبال کارگر به عهده می‌گیرند. در صورتی که نماینده کارفرما خارج از اختیارات خود تعهدی بنماید و کارفرما آن را نپذیرد در مقابل کارفرما ضامن است.

ماده ۴- کارگاه محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می‌کند. از قبیل موسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال آنها. کلیه تاسیساتی که به اقتضای کار متعلق به کارگاه هستند؛ از قبیل نمازخانه، نهارخوری، تعاونی‌ها، شیرخوارگاه، مهد کودک، درمانگاه، حمام، آموزشگاه حرفه‌ای، قرائت‌خانه، کلاس‌های سوادآموزی و سایر مراکز آموزشی و اماکن مربوط به شورا و انجمن اسلامی و بسیج کارگران، ورزشگاه و وسایل ایاب و ذهاب و نظایر آنها جزو کارگاه می‌باشند.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۵- کلیه کارگران، کارفرمایان، نمایندگان آنان و کارآموزان و نیز کارگاه‌ها مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

ماده ۶- بر اساس بند چهار اصل چهل و سوم و بند شش اصل دوم و اصل نوزدهم، بیستم و بیست و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اجبار افراد به کار معین و بهره‌کشی از دیگری ممنوع و مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و

فراگیرترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود و همه افراد اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و هر کس حق دارد شغلی را که به آن مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند.

ما در ۴۴ شهر کشور همراه شما هستیم

یکی از اساسی ترین دغدغه های کارآفرینان و مدیران ما در حوزه صنعت و تجارت، چگونگی تنظیم روابط سازمان با کارکنان است که به اختصار به آن "روابط کار" گفته می شود.

امروز در کشور ما برخی از کارفرمایان و صاحبان کسب و کار، به جای پرداختن به فعالیت اصلی خود (که تامین منابع مالی و مدیریت کلان سازمان است) درگیر فعالیتهایی شده اند که شاید مسئولیت آن به دوش سازمان های دیگری باشد که پرداختن به آن در حوصله این بحث نیست. گروه مشاورین سرآمد با هدف بهبود و ارتقاء سطح روابط کار، و نهایتاً پیشگیری و حل اختلافات احتمالی بین کارفرمایان و مدیران صنایع با کارکنان ایجاد شده و می کوشد تا با استفاده از پشتوانه علمی بیش از ۱۲۰ نفر از کارشناسان و مدیران و اساتید حوزه روابط کار، تامین اجتماعی، طبقه بندی مشاغل، و اعضاء مراجع حل اختلاف، مشاورین حوزه حفاظت فنی و بهداشت کار، کارشناسان و مدیران منابع انسانی شرکت های معتبر و صاحب نام کشور، نمایندگان کارکنان و اعضاء شوراهای اسلامی کارگران، برای این ابهامات که برخی اوقات می تواند منجر به توقف چرخ تولید، و زمین گیر شدن صنایع شود، راهکارهای معقول و منطقی، و در عین حال قانونی بیابد و پیشنهاد دهد.

طبق تحقیقاتی که از سوی شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد، و مرکز مشاوره شغلی تماس صورت گرفته است، منشاء بروز بخش قابل توجهی از اختلافات کاری و کارفرمایی به عدم شفافیت یا ابهام در اقدامات بدو استخدام (مستند سازی) معطوف میشود، و متأسفانه بیش از یک چهارم این اختلافات نیز در مراجع حل اختلاف منجر به محکومیت کارفرمایان میشوند. در حالیکه با مستند سازی و شفاف نمودن تعهدات و انتظارات متقابل این امکان وجود دارد که از ایجاد بسیاری از اختلافات احتمالی بین کارکنان و کارفرمایان جلوگیری گردد.

بهره گیری از تجارب حدود ۱۴۰ نفر از مشاوران مجرب و آموزش دیده در حوزه مدیریت منابع انسانی (که تسلط کامل به قوانین کار و تامین اجتماعی، و دانش مدیریت منابع انسانی دارند) در این راستا توانسته است به مقدار قابل توجهی از دغدغه های سازمانهای طرف قرارداد (و کارکنان آنها) بکاهد.

خدمات این شرکت در این حوزه در دو بخش اقدامات پیشگیرانه، و حل اختلاف، به کارکنان و کارفرمایان (در ۲۴ استان و بیش از ۴۰ شهر کشور) قابل ارائه است که من جمله میتوان به بازطراحی قراردادهای کار، ضوابط و مستندات حین خدمت اشاره نمود. البته با تمام این ها، در حین همکاری نیز موارد متعددی (در حوزه روابط کار، تامین اجتماعی، حفاظت فنی و بهداشت کار، و مسئولیتهای کارفرما در برابر کارکنان) بروز خواهد نمود که سازمان های طرف قرارداد میتوانند بصورت حضوری، و یا (در صورت اضطرار) تلفنی از خدمات شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد بهره ببرند.

درباره ما، و مشتریان سرآمد بیشتر بدانید:

<https://tamasco.ir/about-us>

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل دوم - قرارداد کار

مبحث اول - تعریف قرارداد کار و شرایط اساسی انعقاد آن

ماده ۷- قرارداد کار عبارت است از قرارداد کتبی یا شفاهی که به موجب آن کارگر در قبال دریافت حق السعی کاری را برای مدت موقت یا مدت غیر موقت برای کارفرما انجام می دهد.

تبصره ۱- حداکثر مدت موقت برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیر مستمر دارد توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- در کارهایی که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد ذکر نشود، قرارداد دائمی تلقی می شود.

تبصره ۳- قراردادهای مربوط به قانون کار در صورت کتبی بودن باید در فرم مخصوصی باشد که توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در چارچوب قوانین و مقررات تهیه می شود و در اختیار طرفین قرار می گیرد. (الحاقی ۱۳۹۴)

تبصره ۴- کارفرمایان موظفند به کارگران با قرارداد موقت به نسبت مدت کارکرد، مزایای قانونی پایان کار را به مأخذ هر سال یک ماه آخرین مزد پرداخت نمایند. (الحاقی ۱۳۹۴)

ماده ۸- شروط مذکور در قرارداد کار یا تغییرات بعدی آن در صورتی نافذ خواهد بود که برای کارگر مزایایی کمتر از امتیازات مقرر در این قانون منظور ننماید.

ماده ۹- برای صحت قرارداد کار در زمان بستن قرارداد رعایت شرایط ذیل الزامی است:

الف- مشروعیت مورد قرارداد

ب- معین بودن موضوع قرارداد

ج- عدم ممنوعیت قانونی و شرعی طرفین در تصرف اموال یا انجام کار مورد نظر.

تبصره- اصل بر صحت کلیه قراردادهای کار است، مگر آن که بطلان آن در مراجع ذی صلاح به اثبات برسد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

ماده ۱۰- قرارداد کار علاوه بر مشخصات دقیق طرفین ، باید حاوی موارد ذیل باشد :

الف- نوع کار یا حرفه یا وظیفه ای که کارگر باید به آن اشتغال یابد .

ب- حقوق یا مزد مبنا و لواحق آن .

ج- ساعات کار ، تعطیلات و مرخصی ها .

ح - شرایط و نحوه فسخ قرارداد (در مواردی که مدت تعیین نشده است) (الحاقی ۱۳۹۴)

د- محل انجام کار .

ه- تاریخ انعقاد قرارداد .

و- مدت قرار داد ، چنانچه کار برای مدت معین باشد .

ز- موارد دیگری که عرف و عادت شغل یا محل ، ایجاب نماید .

تبصره- در مواردی که قرارداد کار کتبی باشد قرارداد در چهار نسخه تنظیم می گردد که یک نسخه از آن به اداره کار محل و یک نسخه نزد کارگر و یک نسخه نزد کارفرما و نسخه دیگر در اختیار شورای اسلامی کار و در کارگاه های فاقد شورا در اختیار نماینده کارگر قرار می گیرد.

ماده ۱۱- طرفین می توانند با توافق یکدیگر مدتی را به نام دوره آزمایشی کار تعیین نمایند. در خلال این دوره هر یک از طرفین حق دارد بدون اخطار قبلی و بی آن که الزام به پرداخت خسارت داشته باشد ، رابطه کار را قطع نماید . در صورتی که قطع رابطه کار از طرف کارفرما باشد وی ملزم به پرداخت حقوق تمام دوره آزمایشی خواهد بود و چنانچه کارگر رابطه کار را قطع نمایند کارگر فقط مستحق دریافت حقوق مدت انجام کار خواهد بود .

تبصره- مدت دوره آزمایشی باید در قرارداد کار مشخص شود . حداکثر این مدت برای کارگران ساده و نیمه ماهر یک ماه و برای کارگران ماهر و دارای تخصص سطح بالا سه ماه می باشد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۲- هر نوع تغییر حقوقی در وضع مالکیت کارگاه، از قبیل فروش یا انتقال به هر شکل، تغییر نوع تولید، ادغام در موسسه دیگر، ملی شدن کارگاه، فوت مالک و امثال اینها، در رابطه قراردادی کارگرانی که قراردادشان قطعیت یافته است موثر نمی باشد و کارفرمای جدید، قائم مقام تعهدات و حقوق کارفرمای سابق خواهد بود.

ماده ۱۳- در مواردی که کار از طریق مقاطعه انجام می یابد، مقاطعه دهنده مکلف است قرارداد خود را با مقاطعه کار به نحوی منعقد نماید که در آن مقاطعه کار متعهد گردد که تمامی مقررات این قانون را در مورد کارکنان خود اعمال نماید.

تبصره ۱- مطالبات کارگر جزو دیون ممتازه بوده و کارفرمایان موظف می باشند بدهی پیمانکاران به کارگران را برابر رای مراجع قانونی از محل مطالبات پیمانکار، من جمله ضمانت حسن انجام کار، پرداخت نمایند.

تبصره ۲- چنانچه مقاطعه دهنده بر خلاف ترتیب فوق به انعقاد قرار داد با مقاطعه کار بپردازد و یا قبل از ۴۵ روز از تحویل موقت، تسویه حساب نمایند، مکلف به پرداخت دیون مقاطعه کار در قبال کارگران خواهد بود.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

دوره های آموزشی سرآمد

- دوره های مدیریت منابع انسانی شامل:

تکنیک های جذب و استخدام، مدیریت عملکرد، تجزیه و تحلیل و طراحی مشاغل و کارسنجی، نیازسنجی آموزشی، قانون کار و تامین اجتماعی در مدیریت منابع انسانی، جانشین پروری، مدیریت منابع انسانی بر اساس مدل TTM، مصاحبه استخدامی و دوره تربیت کارشناس حرفه ای منابع انسانی.

- دوره های قانون کار و تامین اجتماعی:

آشنایی با مفاهیم روابط کار، قرارداد در قانون کار، حقوق کار، دامنه شمول قانون کار، قانون تامین اجتماعی برای کارفرمایان، قانون تامین اجتماعی و قراردادهای پیمانکاری، بهبود روابط کار، کارگاه حل اختلاف، آئین دادرسی کار و نحوه دفاع در مراجع حل اختلاف کار، نحوه طراحی مقررات انضباطی و آئین انضباط کار.

- دوره های طبقه بندی مشاغل:

سیستم های حقوق و دستمزد منطبق با الزامات قانون کار، طبقه بندی مشاغل برای اعضای کمیته های طبقه بندی مشاغل، طبقه بندی مشاغل مبتنی بر مدل TTM، ارزشیابی و طبقه بندی مشاغل بر اساس مدل های نوین مدیریت منابع انسانی.

- سایر دوره های تخصصی:

تکنیک های جا به جایی، حمل و نقل و ارگونومی در انبارها، مسئولیت های کارفرمایان در حوزه حفاظت فنی و بهداشت کار، فایو اس. برای اطلاع از تقویم آموزشی ما، [اینجا کلیک کنید](#).

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مبحث دوم- تعلیق قرارداد کار

ماده ۱۴- چنانچه به واسطه امور مذکور در مواد آتی انجام تعهدات یکی از طرفین موقتا متوقف شود، قرارداد کار به حال تعلیق در می آید و پس از رفع آنها قرارداد کار با احتساب سابقه خدمت (از لحاظ بازنشستگی و افزایش مزد) به حال اولیه بر می گردد.

تبصره ۱- مدت خدمت نظام وظیفه شاغلین مشمول قانون کار یا شرکت داوطلبانه آنان در جبهه قبل از اشتغال و یا حین اشتغال جزو سوابق خدمتی آنان نزد سازمان تأمین اجتماعی محسوب می گردد. اعتبار مورد نیاز برای اجرای این قانون از محل دریافت میانگین حق بیمه دو سال آخر فرد بیمه شده تأمین می گردد. (اصلاحی ۱۳۸۳)

تبصره ۲- آن دسته از بیمه شدگانی که مشمول اصلاحیه تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰،۷،۱۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند به شرط آن که خدمت نظام وظیفه خود را در جبهه های نبرد حق علیه باطل طی نموده یا حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشند سوابق خدمتی آنان جزء کارهای سخت و زیان آور محسوب می شود. (الحاقی ۱۳۸۳)

ماده ۱۵- در موردی که به واسطه قوه قهریه و یا بروز حوادث غیر قابل پیش بینی که وقوع آن از اراده طرفین خارج است، تمام یا قسمتی از کارگاه تعطیل شود و انجام تعهدات کارگر یا کارفرما به طور موقت غیر ممکن گردد، قراردادهای کار با کارگران تمام یا آن قسمت از کارگاه که تعطیل می شود به حال تعلیق در می آید. تشخیص موارد فوق با وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۱۶- قرارداد کارگرانی که مطابق این قانون از مرخصی تحصیلی و یا دیگر مرخصی های بدون حقوق یا مزد استفاده می کنند، در طول مرخصی و به مدت دو سال به حال تعلیق در می آید.

تبصره- مرخصی تحصیلی برای دو سال دیگر قابل تمدید است.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۷- قرارداد کارگری که توقیف می گردد و توقیف وی منتهی به حکم محکومیت نمی شود در مدت توقیف به حال تعلیق در می آید و کارگر پس از رفع توقیف به کار خود باز می گردد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تأمین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۸- چنانچه توقیف کارگر به سبب شکایت کارفرما باشد و این توقیف در مراجع حل اختلاف منتهی به حکم محکومیت نگردد، مدت آن جزو سابقه خدمت کارگر محسوب می شود و کارفرما مکلف است علاوه بر جبران ضرور و زیان وارده که مطابق حکم دادگاه به کارگر می پردازد، مزد و مزایای وی را نیز پرداخت نماید.

تبصره- کارفرما مکلف است تا زمانی که تکلیف کارگر از طرف مراجع مذکور مشخص نشده باشد، برای رفع احتیاجات خانواده وی، حداقل پنجاه درصد از حقوق ماهیانه او را به طور علی الحساب به خانواده اش پرداخت نماید.

ماده ۱۹- در دوران خدمت نظام وظیفه قرارداد کار به حالت تعلیق در می آید، ولی کارگر باید حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگردد و چنانچه شغل وی حذف شده باشد در شغل مشابه آن به کار مشغول می شود.

ماده ۲۰- در هر یک از مواد مذکور در مواد (۱۵)، (۱۶)، (۱۷)، (۱۹) چنانچه کارفرما پس از رفع حالت تعلیق از پذیرفتن کارگر خودداری کند، این عمل در حکم اخراج غیر قانونی، محسوب می شود و کارگر حق دارد ظرف مدت ۳۰ روز به هیات تشخیص مراجعه نماید (در صورتی که کارگر عذر موجه نداشته باشند) و هر گاه کارفرما نتواند ثابت کند که پذیرفتن کارگر مستند به دلایل موجه بوده است، به تشخیص هیات مزبور مکلف به بازگرداندن کارگر به کار و پرداخت حقوق یا مزد وی از تاریخ مراجعه به کارگاه می باشد و اگر بتواند آن را اثبات کند به ازای هر سال سابقه کار ۴۵ روز آخرین مزد به وی پرداخت نماید.

تبصره- چنانچه کارگر بدون عذر موجه حداکثر ۳۰ روز پس از رفع حالت تعلیق، آمادگی خود را برای انجام کار به کارفرما اعلام نکند و یا پس از مراجعه و استنکاف کارفرما، به هیات تشخیص مراجعه ننماید، مستعفی شناخته می شود که در این صورت کارگر مشمول اخذ حق سنوات به ازای هر سال یک ماه آخرین حقوق خواهد بود.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

قانون کار، دامنه شمول بسیار فراگیر و وسیعی دارد. ابهامات بسیار زیادی در خصوص قانون کار وجود دارد که به نظر می رسد علاوه بر اینکه ابهاماتی برای گروه کارگران وجود دارد، کارفرمایان نیز ابهامات بی شماری در این باب دارند.

در این مقاله (اینجا کلیک کنید) با بررسی مفصل تر فصل های اول و دوم قانون کار (و ارتباط آنها با قراردادها، عرف و روابط کار)، سعی شده است موجبات رفع ابهامات و تفاهم بیشتر هر دو گروه کارگران و کارفرمایان فراهم شود.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

مبحث سوم- خاتمه قرارداد کار

ماده ۲۱- قرارداد کار به یکی از طرف زیر خاتمه می یابد :

الف- فوت کارگر .

ب- بازنشستگی کارگر .

ج- از کارافتادگی کلی کارگر .

ح - به منظور جبران کاهش تولید ناشی از ساختار قدیمی، کارفرمایان می توانند بر مبنای نوآوری ها و فناوری های جدید و افزایش قدرت رقابت پذیری تولید، اصلاح ساختار انجام دهند، در آن صورت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است طبق قرارداد سه جانبه (تشکل کارگری کارگاه، کارفرما و اداره تعاون و کار و رفاه اجتماعی محل) کارگران کارگاه را به مدت شش تا دوازده ماه تحت پوشش بیمه بیکاری قرار دهد و بعد از اصلاح ساختار، کارگران را به میزان ذکر شده در قرارداد سه جانبه به محل کار برگرداند و یا کارفرمایان می توانند مطابق مفاد ماده (۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶ و اصلاحات بعدی آن و قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ عمل کنند. (الحاقی ۱۳۹۴)

د- انقضای مدت در قراردادهای کار با مدت موقت و عدم تجدید صریح یا ضمنی آن .

ز - فسخ قرارداد به نحوی که در متن قرارداد (منطبق با قانون کار) پیش بینی شده است. (الحاقی ۱۳۹۴)

ه- پایان کار در قراردادهایی که مربوط به کار معین است .

و- استعفای کارگر .

تبصره- کارگری که استعفا می کند موظف است یک ماه به کار خود ادامه داده و بدو استعفای خود را کتبا به کارفرما اطلاع دهد و در صورتی که حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز انصراف خود را کتبا به کارفرما اعلام نماید استعفای وی منتفی تلقی می شود و کارگر موظف است رونوشت استعفا و انصراف آن را به شورای اسلامی کارگاه و یا انجمن صنفی و یا نماینده کارگران تحویل دهد .

ماده ۲۲- در پایان کار ، کلیه مطالباتی که ناشی از قرارداد کار و مربوط به دوره اشتغال کارگر در موارد فوق است ، به کارگر و در صورت فوت او به وارث قانونی وی پرداخت خواهد شد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره- تا تعیین تکلیف وراث قانونی و انجام مراحل اداری و برقراری مستمری توسط سازمان تامین اجتماعی ، این سازمان موظف است نسبت به پرداخت حقوق متوفی به میزان آخرین حقوق دریافتی ، به طور علی الحساب و به مدت ۳ ماه به عایله تحت تکفل وی اقدام نماید .

ماده ۲۳- کارگر از لحاظ دریافت حقوق یا مستمری های ناشی از فوت ، بیماری ، بازنشستگی ، بیکاری ، تعلیق ، از کارافتادگی کلی و جزیی و یا مقررات حمایتی و شرایط مربوط به آنها تابع قانون تامین اجتماعی خواهد بود .

ماده ۲۴- در صورت خاتمه قرارداد کار ، کار معین یا مدت موقت ، کارفرما مکلف است به کارگری که مطابق قرارداد ، یک سال یا بیشتر ، به کار اشتغال داشته است برای هر سال سابقه ، اعم از متوالی یا متناوب بر اساس آخرین حقوق مبلغی معادل یک ماه حقوق به عنوان مزایای پایان کار به وی پرداخت نماید .

ماده ۲۵- هر گاه قرارداد کار برای مدت موقت و یا برای انجام کار معین ، منعقد شده باشد هیچ یک از طرفین به تنهایی حق فسخ آن را ندارند . تبصره- رسیدگی به اختلافات ناشی از نوع این قراردادها در صلاحیت هیات های تشخیص و حل اختلاف است .

ماده ۲۶- هر نوع تغییر عمده در شرایط کار که بر خلاف عرف معمول کارگاه و یا محل کار باشد پس از اعلام موافقت کتبی اداره کار و امور اجتماعی محل ، قابل اجرا است . در صورت بروز اختلاف ، رای هیات حل اختلاف قطعی و لازم الاجرا است .

ماده ۲۷- هر گاه کارگر در انجام وظایف محوله قصور ورزد و یا آیین نامه های انضباطی کارگاه را پس از تذکرات کتبی ، نقض نماید کارفرما حق دارد در صورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت هر سال سابقه کار معادل یک ماه آخرین حقوق کارگر را به عنوان «حق سنوات» به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید .

در واحدهایی که فاقد شورای اسلامی کار هستند نظر مثبت انجمن صنفی لازم است . در هر مورد از موارد یاد شده اگر مساله با توافق حل نشد به هیات تشخیص ارجاع و در صورت عدم حل اختلاف از طریق هیات حل اختلاف رسیدگی و اقدام خواهد شد . در مدت رسیدگی مراجع حل اختلاف ، قرارداد کار به حالت تعلیق در می آید .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره ۱- کارگاه هایی که مشمول قانون شورای اسلامی کار نبوده و یا شورای اسلامی کار و یا انجمن صنفی در آن تشکیل نگردیده باشد یا فاقد نماینده کارگر باشند اعلام نظر مثبت هیات تشخیص (موضوع ماده (۱۵۸) این قانون) در فسخ قرارداد کار الزامی است .

تبصره ۲- موارد قصور و دستورالعمل ها و آیین نامه های انضباطی کارگاه ها به موجب مقرراتی است که با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید .

ماده ۲۸- نمایندگان قانونی کارگران و اعضای شورای اسلامی کار و همچنین داوطلبان واجد شرایط نمایندگی کارگران و شوراهای اسلامی کار ، در مراحل انتخاب قبل از اعلام نظر قطعی هیات تشخیص (موضوع ماده (۲۲) قانون شوراهای اسلامی کار) و رای هیات حل اختلاف ، کماکان به فعالیت خود در همان واحد ادامه داده و مانند سایر کارگران مشغول کار و همچنین وظایف و امور محوله خواهند بود .

تبصره ۱- هیات تشخیص و هیات حل اختلاف پس از دریافت شکایت در مورد اختلاف فی مابین نماینده یا نمایندگان قانونی کارگران و کارفرما ، فوراً و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و نظر نهایی خود را اعلام خواهند داشت . در هر صورت هیات حل اختلاف موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت شکایت به موضوع رسیدگی نماید.

تبصره ۲- در کارگاه هایی که شورای اسلامی کار تشکیل نگردیده و یا در مناطقی که هیات تشخیص (موضوع ماده (۲۲) قانون شوراهای اسلامی کار) تشکیل نشده و یا این که کارگاه مورد نظر مشمول قانون شوراهای اسلامی کار نمی باشد ، نمایندگان کارگران و یا نمایندگان انجمن صنفی ، قبل از اعلام نظر قطعی هیات تشخیص (موضوع ماده (۲۲) قانون شوراهای اسلامی کار) و رای نهایی هیات حل اختلاف کماکان به فعالیت خود در همان واحد ادامه داده و مشغول کار و همچنین انجام وظایف و امور محوله خواهند بود .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

چگونگی تدوین آئین نامه های انضباط کار

در دوره آموزشی تدوین ضوابط و آئین نامه انضباط کار، نحوه تدوین مقرراتی را که از بروز هرج و مرج در محیط کار جلوگیری می کند، با هم مرور خواهیم کرد.

بی انضباطی و سوء رفتار کارکنان، بر تمام ذی نفعان از جمله سرپرستان، همکاران، مشتریان و حتی فروشندگان یا تأمین کنندگان اثر می گذارد، به همین دلیل است که ماده ۲۷ قانون کار اشد مجازات را برای نقض کنندگان مقررات سازمانی پیش بینی کرده است.

در این کارگاه همچنین بررسی خواهیم کرد که آیا مقررات انضباطی شما، با محیط کسب و کار شما مطابق اند یا خیر؟

برای ایجاد نیروی کار منضبط در سازمانتان، میتوانید از این دوره آموزشی استفاده کنید و همزمان با رشد سازمانتان، آنها را به تدریج اجرا کنید.

یکی دیگر از خدماتی که شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد به کارفرمایان ارائه می کند، تدوین انواع آئین نامه ها (منطبق بر ضوابط قانون کار) منجمله آئین نامه انضباط کار است. البته لازم است که قراردادهای شما نیز به نحوی تنظیم شوند که آئین نامه انضباط کار کارگاه شما آن را پشتیبانی کند.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیرترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تأمین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مبحث چهارم- جبران خسارت از هر قبیل و پرداخت مزایای پایان کار

ماده ۲۹- در صورتی که بنا به تشخیص هیات حل اختلاف کارفرما، موجب تعلیق قرارداد از ناحیه کارگر شناخته شود کارگر استحقاق دریافت خسارت ناشی از تعلیق را خواهند داشت و کارفرما مکلف است کارگر تعلیقی از کار را به کار سابق وی بازگرداند.

ماده ۳۰- چنانچه کارگاه بر اثر قوه قهریه (زلزله، سیل و امثال این ها) و یا حوادث غیر قابل پیش بینی (جنگ و نظایر آن) تعطیل گردد و کارگران آن بیکار شوند پس از فعالیت مجدد کارگاه، کارفرما مکلف است کارگران بیکار شده را در همان واحد بازسازی شده و مشاغلی که در آن به وجود می آید به کار اصلی بگمارد.

تبصره- دولت مکلف است با توجه به اصل بیست و نهم قانون اساسی و با استفاده از درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم و نیز از طریق ایجاد صندوق بیمه بیکاری نسبت به تامین معاش کارگران بیکار شده کارگاه های موضوع ماده (۴) این قانون و با توجه به بند (۲) اصل چهل و سوم قانون اساسی امکانات لازم را برای اشتغال مجدد آنان فراهم نماید.

ماده ۳۱- چنانچه خاتمه قرارداد کار به لحاظ از کارافتادگی کلی و یا بازنشستگی کارگر باشد، کارفرما باید بر اساس آخرین مزد کارگر به نسبت هر سال سابقه خدمت حقوقی به میزان ۳۰ روز مزد به وی پرداخت نماید.

این وجه علاوه بر مستمری از کارافتادگی و یا بازنشستگی کارگر است که توسط سازمان تامین اجتماعی پرداخت می شود.

ماده ۳۲- اگر خاتمه قرارداد کار در نتیجه، کاهش توانایی های جسمی و فکری ناشی از کار کارگر باشد (بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهداشت و درمان منطقه با معرفی شورای اسلامی کار و یا نمایندگانی قانونی کارگر) کارفرما مکلف است به نسبت هر سال سابقه خدمت، معادل دو ماه آخرین حقوق به وی پرداخت نماید.

ماده ۳۳- تشخیص موارد از کارافتادگی کلی و جزیی و یا بیماری های ناشی از کار یا ناشی از غیر کار و فوت کارگر و میزان قصور کارفرما در انجام وظایف محوله قانونی که منجر به خاتمه قرار داد کار می شود، بر اساس ضوابطی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

عواقب استفاده از قراردادهای غیر اصولی ، یک عمر دامنگیر کسب و کار شما خواهد بود ...

تنها یک مرور اجمالی بر متن قراردادهای کارکنان شرکت ها و سازمان ها کفایت تا متوجه شویم که بطور حدودی ، از هر ۱۵ قرارداد تنها یک قرارداد بر اساس اصول حقوق کار نگارش شده است .

در تنظیم نمودن بسیاری از این قراردادها به اصول حقوق کار ، و چگونگی رسیدگی به اختلافات کارگری و کارفرمایی در مراجع حل اختلاف وزارت کار توجه نشده است ، لذا شروط مندرج در این قراردادها قابل اجرا نخواهند بود . بسیاری از این قراردادها بر اساس الگوبرداری از قراردادهای غیر اصولی و اشتباه شرکت ها و سازمان های دیگر طراحی و تدوین شده است؛ و بدیهی است که حاصل این الگوبرداری نیز یک قرارداد اشتباه خواهد بود . برخی دیگر نیز بدون در نظر گرفتن نیازها و مقتضیات کارگاه ها و شرکت ها طراحی شده اند ، و بدیهی است قراردادی که (به عنوان مثال) برای یک شرکت پیمانکاری طراحی شده نمیتواند گره از مشکلات یک شرکت تولیدی باز کند .

یکی از خدماتی که شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد ارائه می نماید ، تدوین (و یا بازطراحی) قراردادهای کار می باشد .

با ارسال یک ایمیل برای ما ، می توانید از نحوه و شرایط استفاده از این خدمت ، مطلع شوید .

برای مطالعه بیشتر در این خصوص ، می توانید [مقاله " قرارداد در قانون کار جمهوری اسلامی ایران " \(اینجا کلیک کنید \)](#) را مطالعه بفرمائید .

همچنین در کارگاه آموزشی "نحوه طراحی قراردادهای کار، شروط قابل درج در قراردادهای کار ، نکات الزامی (که عموماً فراموش میکنیم آنها را در قراردادهای کار درج کنیم)، نحوه محاسبات قراردادهای تمام وقت و پاره وقت را (که در اغلب موارد اشتباه محاسبه می شوند) بررسی خواهیم کرد.

سپس بصورت عملی یک نمونه قرارداد کار را مرحله به مرحله تنظیم خواهیم نمود .

حضور در این کارگاه را به همه متخصصان مالی ، اداری و منابع انسانی ، و کارفرمایانی که به هر نحو با تنظیم قراردادهای کار درگیر هستند توصیه میکنیم .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل سوم - شرایط کار

مبحث اول - حق سعی

ماده ۳۴- کلیه دریافت های قانونی که کارگر به اعتبار قرارداد کار اعم از مزد یا حقوق ، کمک عایله مندی ، هزینه های مسکن ، خواربار ، ایاب و ذهاب ، مزایای غیر نقدی ، پاداش افزایش تولید ، سود سالانه و نظایر آنها دریافت می نماید را حق سعی می نامند .

ماده ۳۵- مزد عبارت است از وجوه نقدی یا غیر نقدی و یا مجموع آنها که در مقابل کار به کارگر پرداخت می شود .

تبصره ۱- چنانچه مزد با ساعات انجام کار مرتبط باشد ، مزد ساعتی و در صورتی که بر اساس میزان انجام کار و یا محصول تولید شده باشد ، کارمزد و چنانچه بر اساس محصول تولید شده و یا میزان انجام کار در زمان معین باشد ، کارمزد ساعتی ، نامیده می شود .

تبصره ۲- ضوابط و مزایای مربوط به مزد ساعتی ، کارمزد ساعتی و کارمزد و مشاغل قابل شمول موضوع این ماده که با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید تعیین می گردد . حداکثر ساعات کار موضوع ماده فوق نباید از حداکثر ساعت قانونی کار تجاوز نماید .

ماده ۳۶- مزد ثابت ، عبارت است از مجموع مزد شغل و مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل .

تبصره ۱- در کارگاه هایی که دارای طرح طبقه بندی و ارزیابی مشاغل نیستند منظور از مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل ، مزایایی است که بر حسب ماهیت شغل یا محیط کار و برای ترمیم مزد در ساعات عادی کار پرداخت می گردد . از قبیل مزایای سختی کار ، مزایای سرپرستی ، فوق العاده شغل و غیره .

تبصره ۲- در کارگاه هایی که طرح طبقه بندی مشاغل به مرحله اجرا درآمده است مزد گروه و پایه ، مزد مبنا را تشکیل می دهد .

تبصره ۳- مزایای رفاهی و انگیزه ای از قبیل کمک هزینه مسکن ، خواربار و کمک عایله مندی ، پاداش افزایش تولید و سود سالانه جزو مزد ثابت و مزد مبنا محسوب نمی شود .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۳۷- مزد باید در فواصل زمانی مرتب و در روز غیر تعطیل و ضمن ساعات کار به وجه نقد رایج کشور یا با تراضی طرفین به وسیله چک عهده بانک با رعایت شرایط ذیل پرداخت شود :

الف- چنانچه بر اساس قرارداد یا عرف کارگاه ، مبلغ مزد به صورت روزانه یا ساعتی تعیین شده باشد ، پرداخت آن باید پس از محاسبه در پایان روز یا هفته یا پانزده روز یک بار به نسبت ساعات کار و یا روزهای کارکرد صورت گیرد .

ب- در صورتی که بر اساس قرارداد یا عرف کارگاه ، پرداخت مزد به صورت ماهانه باشد ، این پرداخت باید در آخر ماه صورت گیرد . در این حال مزد مذکور حقوق نامیده می شود.

تبصره- در ماه های سی و یک روزه مزایا و حقوق باید بر اساس سی و یک روز محاسبه و به کارگر پرداخت شود .

ماده ۳۸- برای انجام کار مساوی که در شرایط مساوی در یک کارگاه انجام می گیرد باید به زن و مرد مزد مساوی پرداخت شود . تبعیض در تعیین میزان بر اساس سن ، جنس ، نژاد و قومیت و اعتقادات سیاسی و مذهبی ممنوع است .

ماده ۳۹- مزد و مزایای کارگرانی که به صورت نیمه وقت و یا کمتر از ساعات قانونی تعیین شده به کار اشتغال دارند به نسبت ساعات کار انجام یافته محاسبه و پرداخت می شود .

ماده ۴۰- در مواردی که با توافق طرفین قسمتی از مزد به صورت غیر نقدی پرداخت می شود ، باید ارزش نقدی تعیین شده برای این گونه پرداخت ها منصفانه و معقول باشد .

ماده ۴۱- شورای عالی کار همه ساله موظف است میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط مختلف کشور و یا صنایع مختلف با توجه به معیارهای ذیل تعیین نماید :

۱- حداقل مزد کارگران با توجه به درصد تورمی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می شود .

۲- حداقل مزد بدون آن که مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی های کار محول شده را مورد توجه قرار دهد باید به اندازه ای باشد تا زندگی یک خانواده ، که تعداد متوسط آن توسط مراجع رسمی اعلام می شود را تامین نماید .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره- کارفرمایان موظفند که در ازای انجام کار در ساعات تعیین شده قانونی به هیچ کارگری کمتر از حداقل مزد تعیین شده جدید جدید پرداخت نمایند و در صورت تخلف ضامن تادیه مابه التفاوت مزد پرداخت شده و حداقل مزد جدید می باشند .

ماده ۴۲- حداقل مزد موضوع ماده (۴۱) این قانون منحصرآ باید به صورت نقدی پرداخت شود . پرداخت های غیر نقدی به هر صورت که در قراردادهای پیش بینی می شود به عنوان پرداختی تلقی می شود که اضافه بر حداقل مزد است .

ماده ۴۳- کارگران کارمزد برای روزهای جمعه و تعطیلات رسمی و مرخصی ، استحقاق دریافت مزد را دارند و ماخذ محاسبه میانگین کارمزد آنها در روزهای کارکرد آخرین ماه کار آنها است . مبلغ پرداختی در هر حال نباید کمتر از حداقل مزد قانونی باشد .

ماده ۴۴- چنانچه کارگر به کارفرمای خود مدیون باشد در قبال این دیون وی ، تنها می توان مازاد بر حداقل مزد را به موجب حکم دادگاه برداشت نمود . در هر حال این مبلغ نباید از یک چهارم کل مزد کارگر بیشتر باشد .

تبصره- نفقه و کسوه افراد واجب النفقه کارگر از این قاعده مستثنی و تابع مقررات قانون مدنی می باشد .

ماده ۴۵- کارفرما فقط در موارد ذیل می تواند از مزد کارگر برداشت نماید :

الف- موردی که قانون صراحتاً اجازه داده باشد .

ب- هنگامی که کارفرما به عنوان مساعده وجهی به کارگر داده باشد .

ج- اقساط وام هایی که کارفرما به کارگر داده است طبق ضوابط مربوطه .

د- چنانچه در اثر اشتباه محاسبه مبلغی اضافه پرداخت شده باشد .

ه- مال الاجاره خانه سازمانی (که میزان آن با توافق طرفین تعیین گردیده است) در صورتی که اجاره ای باشد با توافق طرفین تعیین می گردد .

و- وجوهی که پرداختی آن از طرف کارگر برای خرید اجناس ضروری از شرکت تعاونی مصرف همان کارگاه تعهد شده است .

تبصره- هنگام دریافت وام مذکور در بند (ج) با توافق طرفین باید میزان اقساط پرداختی تعیین گردد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۴۶- به کارگرانی که به موجب قرار داد یا موافقت بعدی به ماموریت های خارج از محل خدمت اعزام می شوند فوق العاده ماموریت تعلق می گیرد. این فوق العاده نباید کمتر از مزد ثابت یا مزد مبنای روزانه کارگران باشد. همچنین کارفرما مکلف است وسیله با هزینه رفت و برگشت آنها را تامین نماید.

تبصره- ماموریت به موردی اطلاق می شود که کارگر برای انجام کار حداقل ۵۰ کیلومتر از محل کارگاه اصلی دور شود و یا ناگزیر باشد حداقل یک شب در محل ماموریت توقف نماید.

ماده ۴۷- به منظور ایجاد انگیزه برای تولید بیشتر و کیفیت بهتر و تقلیل ضایعات و افزایش علاقه مندی و بالا بردن سطح درآمد کارگران، طرفین قرارداد دریافت و پرداخت پاداش افزایش تولید را مطابق آیین نامه ای که به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی تعیین می شود منعقد می نمایند.

ماده ۴۸- به منظور جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نظام ارزیابی و طبقه بندی مشاغل را با استفاده از استاندارد مشاغل و عرف مشاغل کارگری در کشور تهیه نماید و به مرحله اجرا در آورد.

ماده ۴۹- به منظور استقرار مناسبات صحیح کارگاه یا بازار کار در زمینه مزد و مشخص بودن شرح وظایف و دامنه مسئولیت مشاغل مختلف در کارگاه، کارفرمایان مشمول این قانون موظفند با همکاری کمیته طبقه بندی مشاغل کارگاه و یا موسسات ذی صلاح طرح طبقه بندی مشاغل را تهیه کنند و پس از تایید وزارت کار و امور اجتماعی به مرحله اجرا در آورند.

تبصره ۱- وزارت کار و امور اجتماعی دستورالعمل و آیین نامه های اجرایی طرح ارزیابی مشاغل کارگاه های مشمول این ماده را که ناظر به تعدد کارگران و تاریخ اجرای طرح است تعیین و اعلام خواهد کرد.

تبصره ۲- صلاحیت موسسات و افرادی که به تهیه طرح های طبقه بندی مشاغل در کارگاه ها می پردازند باید مورد تایید وزارت کار و امور اجتماعی باشد.

تبصره ۳- اختلافات ناشی از اجرای طرح طبقه بندی مشاغل با نظر وزارت کار و امور اجتماعی در هیات حل اختلاف قابل رسیدگی است.

ماده ۵۰- چنانچه کارفرمایان مشمول این قانون در مهلت های تعیین شده از طرف وزارت کار و امور اجتماعی، مشاغل کارگاه های خود را ارزیابی نکرده باشند وزارت کار و امور اجتماعی، انجام این امر را به یکی از دفاتر موسسات مشاور فنی ارزیابی مشاغل و یا اشخاص صاحب صلاحیت (موضوع تبصره (۲) ماده (۴۹)) واگذار خواهد کرد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره- کارفرما علاوه بر پرداخت هزینه های مربوط به این امر مکلف به پرداخت جریمه ای معادل (۵۰٪) هزینه های مشاوره به حساب در آمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل است. از تاریخی که توسط وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می شود کارفرما باید مابه التفاوت احتمالی مزد ناشی از اجرای طرح ارزیابی مشاغل را بپردازد.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

درباره طرح های طبقه بندی مشاغل بیشتر بدانید ...

از تصویب اولین طرح طبقه بندی مشاغل در ایران آنقدر سالیان متمادی سپری شده که دیگر در سازمان ها کسی به این فکر نمی کند که چرا سیستمی که قرار بود راهگشای پرداخت مزد مساوی در برابر کارهای هم ارزش در شرایط یکسان باشد تبدیل شد به انبوهی از کاغذهای تایپ شده و جلد شده در گوشه کتابخانه سازمان ها ، که نه در محیط کسب و کار امروز کاربردی دارد و نه به آن اعتمادی وجود دارد!

طی سال های گذشته سازمان های بسیاری بدلیل الزامات قانونی و به جهت ایمن ماندن از عواقب قانونی ، متاسفانه وقت و هزینه زیادی را صرف تهیه کتابچه های فوق الذکر کرده اند بی آنکه نیازهای ایشان را پاسخگو باشد .

چند سازمان را سراغ دارید که از ترس بوروکراسی پیچیده و دست و پاگیر ، تبعات مالی ، محدودیت ، عدم انعطاف پذیری و ... پذیرفته اند که تحت پوشش نظام سنتی طبقه بندی مشاغل قرار بگیرند ؟

واقعا عجیب است که با وجود این همه ابزار اطلاع رسانی و شبکه های مجازی که مدیران سازمان ها به آنها دسترسی دارند ، هنوز هستند بسیاری که نمی دانند از سال ۱۳۹۴ می توانند سیستم منابع انسانی نوین و پویایی که هم الزامات قانونی را مرتفع می سازد و هم پاسخگوی کلیه نیازهای منابع انسانی سازمان ها در تمام صنایع و صنوف می باشد را جایگزین طرح طبقه بندی قدیمی نمایند.

بله ! وزارت کار از سال ۱۳۹۴ در تصمیمی هوشمندانه پذیرفت که برای پاسخ به نیازهای بازار کار امروز ، کارفرمایان بتوانند برای ارزشیابی و طبقه بندی مشاغل کارگاه خود ، از یک مدل منابع انسانی نوین استفاده کنند .

مدلی که بر اساس نیاز خودشان باشد و تا جاییکه مغایر با قانون کار و مقاوله نامه های بین المللی نباشد ، هر شرکت بتواند طرح طبقه بندی مشاغل خاص خودشان را داشته باشد ؛ و این تغییر موجبات جلب اعتماد بسیاری از شرکت های پیشرو و سرآمد را فراهم آورد تا به این سمت حرکت کرده و به استقرار طرح طبقه بندی نه بعنوان رفع تکلیف قانونی ، بلکه بعنوان ابزاری جهت افزایش بهره وری و توسعه کسب و کار خود روی آورند.

۱. با تبعیت از الزامات قانونی ، بتواند جایگزین طرح طبقه بندی مشاغل باشد

۲. به طور یکپارچه تمامی زیرسیستم های اصلی منابع انسانی از قبیل طراحی مشاغل ، جبران خدمات ، شایسته گزینی ، ارتقاء و گردش شغلی ، مدیریت عملکرد ، آموزش ، جانشین پروری و ... را در بر بگیرد

۳. امکان پرداخت حقوق مبتنی بر عملکرد را مهیا کرده باشد

۴. قابل تایید در وزارت کار باشد

در همین راستا اولین و جامع ترین طرح های مذکور که پس از ارائه ، در جلسات کارشناسی و بررسی اداره کل نظام های جبران خدمت وزارت کار مطرح شد و به تصویب وزارت کار رسید و از آن پس نیز مورد بهره برداری شرکت های کوچک و بزرگ قرار گرفته ، سیستم مدیریت منابع

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

انسانی نوین و پویای TTM است که هم الزامات قانون کار را تامین می نماید و هم کلیه نیازهای منابع انسانی سازمان ها در تمام صنایع و اصناف را مرتفع می سازد .

برای مشاوره رایگان درخصوص چگونگی استقرار طرح های طبقه بندی مشاغل و کسب اطلاعات بیشتر در این خصوص ، [اینجا کلیک کنید](#) ، و یا برای مشاوره رایگان ، با ما تماس بگیرید .

همچنین می توانید برای اطلاع از چگونگی پیاده سازی مدل مدیریت منابع انسانی TTM ، در کارگاه یک روزه TTM شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد ما را همراهی کنید.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مبحث دوم- مدت

ماده ۵۱- ساعت کار در این قانون مدت زمانی است که کارگر نیرو یا وقت خود را به منظور انجام کار در اختیار کارفرما قرار می دهد. به غیر از مواردی که در این قانون مستثنی شده است ساعات کار کارگران در شبانه روز نباید از ۸ ساعت تجاوز نماید.

تبصره ۱- کارفرما با توافق کارگران، نماینده یا نمایندگان قانونی آنان، می تواند ساعات کار را در بعضی از روزهای هفته کمتر از میزان مقرر و در دیگر روزها اضافه بر این میزان تعیین کند به شرط آن که مجموع ساعات کار هر هفته از ۴۴ ساعت تجاوز نکند.

تبصره ۲- در کارهای کشاورزی کارفرما می تواند با توافق کارگران، نماینده یا نمایندگان قانونی آنان، ساعات کار در شبانه روز را با توجه به کار، عرف و فصول مختلف تنظیم نماید.

ماده ۵۲- در کارهای سخت و زیان آور و زیرزمینی، ساعات کار نباید از شش ساعت در روز و ۳۶ ساعت در هفته تجاوز نماید.

تبصره- کارهای سخت و زیان آور و زیرزمینی به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار و شورای عالی کار تهیه و به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

ماده ۵۳- کار روز کارهایی است که زمان انجام آن از ساعت ۶ بامداد تا ۲۲ می باشد و کار شب کارهایی است که زمان انجام آن بین ۲۲ تا ۶ بامداد قرار دارد.

کار مختلط نیز کارهایی است که بخشی از ساعات انجام آن در روز و قسمتی از آن در شب واقع می شود.

در کارهای مختلط، ساعاتی که جزو کار شب محسوب می شود کارگر از فوق العاده موضوع ماده (۵۸) این قانون استفاده می نماید.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۵۴- کار متناوب کاری است که نوعا در ساعات متوالی انجام نمی یابد، بلکه در ساعات معینی از شبانه روز صورت می گیرد.

تبصره- فواصل تناوب کار در اختیار کارگر است و حضور او در کارگاه الزامی نیست. در کارهای متناوب، ساعات کار و فواصل تناوب و نیز کار اضافی نباید از هنگام شروع تا خاتمه از ۱۵ ساعت در شبانه روز بیشتر باشد. ساعت شروع و خاتمه کار و فواصل تناوب با توافق طرفین و نوع کار و عرف کارگاه تعیین می گردد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

ماده ۵۵- کار نوبتی عبارت است از کاری که در طول ماه گردش دارد، به نحوی که نوبت های آن در صبح یا عصر یا شب واقع می شود.

ماده ۵۶- کارگری که در طول ماه به طور نوبتی کار می کند و نوبت های کار وی در صبح و عصر واقع می شود (۱۰٪) و چنانچه نوبت ها در صبح و عصر و شب قرار گیرد، (۱۵٪) و در صورتی که نوبت ها به صبح و شب و یا عصر و شب بیافتد (۲۲,۵٪) علاوه بر مزد به عنوان فوق العاده نوبت کاری دریافت خواهد کرد.

ماده ۵۷- در کار نوبتی ممکن است ساعات کار از ۸ ساعت در شبانه روز و چهل و چهار ساعت در هفته تجاوز نماید، لکن جمع ساعات کار در چهار هفته متوالی نباید از ۱۷۶ ساعت تجاوز کند.

ماده ۵۸- برای هر ساعت کار در شب تنها به کارگران غیر نوبتی (۳۵٪) اضافه بر مزد ساعت کار عادی تعلق می گیرد.

ماده ۵۹- در شرایط عادی ارجاع کار اضافی به کارگر با شرایط ذیل مجاز است:

الف- موافقت کارگر.

ب- پرداخت (۴۰٪) اضافه بر مزد هر ساعت کار عادی.

تبصره- ساعات کار اضافی ارجاعی به کارگران نباید از ۴ ساعت در روز تجاوز نماید (مگر در موارد استثنایی با توافق طرفین).

ماده ۶۰- ارجاع کار اضافی با تشخیص کارفرما به شرط پرداخت اضافه کاری (موضوع بند (ب) ماده (۵۹)) و برای مدتی که جهت مقابله با اوضاع و احوال ذیل ضرورت دارد مجاز است و حداکثر اضافه کاری موضوع این ماده ۸ ساعت در روز خواهد بود (مگر در موارد استثنایی با توافق طرفین).

الف- جلوگیری از حوادث قابل پیش بینی و یا ترمیم خسارتی که نتیجه حوادث مذکور است.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ب- اعاده فعالیت کارگاه ، در صورتی که فعالیت مذکور به علت بروز حادثه یا اتفاق طبیعی از قبیل ، سیل ، زلزله و یا اوضاع و احوال غیر قابل پیش بینی دیگر قطع شده باشد .

تبصره ۱- پس از انجام کار اضافی در موارد فوق ، کارفرما مکلف است حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت ، موضوع را به اداره کار و امور اجتماعی اطلاع دهد تا ضرورت کار اضافی و مدت آن تعیین شود .

تبصره ۲- در صورت عدم تایید ضرورت کار اضافی توسط اداره کار و امور اجتماعی محل ، کارفرما مکلف به پرداخت غرامت و خسارات وارده به کارگر خواهد بود .

ماده ۶۱- ارجاع کار اضافی به کارگرانی که کار شبانه یا کارهای خطرناک و سخت و زیان آور انجام می دهند ، ممنوع است .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

خدمات مشاوره :

یکی از خدمات شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد، ارائه مشاوره تلفنی به کارگران و کارفرمایان است. برای دریافت مشاوره تلفنی، با ما تماس بگیرید.

همچنین در مواردی که نیاز به ارائه راهکار، اظهارنظرهای کارشناسی، طراحی فرم‌ها و مستندات قانونی باشد این شرکت نسبت به طراحی قراردادهای کار (انواع قراردادهای مزد ساعتی، روزمزد، کارمزد، تمام وقت، کارمعی، مدت موقت و ...)، بازطراحی فرم‌ها و تعهدنامه‌های بدو استخدام، بازبینی فرآیند قرارداد و مواردی از این دست، اقدام می‌نماید.

بازطراحی مستندات حین خدمت (فرمهای مرخصی، ماموریت، گزارش کار و ...) نیز از جمله دیگر خدمات این شرکت می‌باشد. تهیه انواع طرح‌های کارآمد (منجمله آئین‌نامه‌های انضباط کار، طرح‌های پاداش افزایش بهره‌وری، پاداش افزایش تولید و مواردی از این دست) نیز از جمله خدماتی است که شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد با افتخار به شرکتهای متقاضی ارائه مینماید. برای دریافت اطلاعات بیشتر در اینخصوص، با کلیک کردن روی لینک زیر با ما تماس بگیرید:

<https://tamasco.ir/contacts>

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیرترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

مبحث سوم- تعطیلات و مرخصی ها

ماده ۶۲- روز جمعه ، روز تعطیل هفتگی کارگران با استفاده از مزد می باشد .

تبصره ۱- در امور مربوط به خدمات عمومی نظیر آب ، برق ، اتوبوس رانی و یا در کارگاه هایی که حسب نوع یا ضرورت کار و یا توافق طرفین ، به طور مستمر روز دیگری برای تعطیل تعیین شود همان روز در حکم روز تعطیل هفتگی خواهد بود و به هر حال تعطیل یک روز معین در هفته اجباری است . کارگرانی که به هر عنوان به این ترتیب روزهای جمعه کار می کنند، در مقابل عدم استفاده از تعطیل روز جمعه (۴۰٪) اضافه بر مزد دریافت خواهند کرد .

تبصره ۲- در صورتی که روزهای کار در هفته کمتر از شش روز باشد ، مزد روز تعطیل هفتگی کارگر معادل یک ششم مجموع مزد یا حقوق دریافتی وی در روزهای کار در هفته خواهد بود .

تبصره ۳- کارگاه هایی که با انجام ۵ روز کار در هفته و ۴۴ ساعت کار قانونی کارگانشان از دو روز تعطیل استفاده می کنند ، مزد هر یک از دو روز تعطیل هفتگی برابر با مزد روزانه کارگران خواهد بود .

ماده ۶۳- علاوه بر تعطیلات رسمی کشور ، روز کارگر (۱۱ اردیبهشت) نیز جزو تعطیلات رسمی کارگران به حساب می آید .

ماده ۶۴- مرخصی استحقاقی سالانه کارگران با استفاده از مزد و احتساب چهار روز جمعه ، جمعا یک ماه است . سایر روزهای تعطیل جزو ایام مرخصی محسوب نخواهد شد . برای کار کمتر از یک سال مرخصی مزبور به نسبت مدت کار انجام یافته محاسبه می شود .

ماده ۶۵- مرخصی سالیانه کارگرانی که به کارهای سخت و زیان آور اشتغال دارند ۵ هفته می باشد . استفاده از این مرخصی ، حتی الامکان در دو نوبت در پایان هر شش ماه کار صورت می گیرد .

ماده ۶۶- کارگر نمی تواند بیش از ۹ روز از مرخصی سالانه خود را ذخیره کند .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

ماده ۶۷- هر کارگر حق دارد به منظور ادای فریضه حج واجب در تمام مدت کار خویش فقط برای یک نوبت یک ماه به عنوان مرخصی استحقاقی یا مرخصی بدون حقوق استفاده نماید .

ماده ۶۸- میزان مرخصی استحقاقی کارگران فصلی بر حسب ماه های کارکرد تعیین می شود .

ماده ۶۹- تاریخ استفاده از مرخصی با توافق کارگر و کارفرما تعیین می شود . در صورت اختلاف بین کارگر و کارفرما نظر اداره کار و امور اجتماعی محل لازم الاجرا است .

تبصره- در مورد کارهای پیوسته (زنجیره ای) و تمامی کارهایی که همواره حضور حداقل معینی از کارگران در روزهای کار را اقتضا می نماید ، کارفرما مکلف است جدول زمانی استفاده از مرخصی کارگران را ظرف سه ماه آخر هر سال برای سال بعد تنظیم و پس از تایید شورای اسلامی کار یا انجمن صنفی یا نمایندگان کارگران اعلام نماید .

ماده ۷۰- مرخصی کمتر از یک روز کار جزو مرخصی استحقاقی منظور می شود .

ماده ۷۱- در صورت فسخ یا خاتمه قرارداد کار یا بازنشستگی و از کارافتادگی کلی کارگر و یا تعطیل کارگاه مطالبات مربوط به مدت مرخصی استحقاقی کارگر به وی و در صورت فوت او به ورثه او پرداخت می شود .

ماده ۷۲- نحوه استفاده از مرخصی بدون حقوق کارگران و مدت آن و شرایط برگشت آنها به کار پس از استفاده از مرخصی با توافق کتبی کارگر یا نماینده قانونی او و کارفرما تعیین خواهد شد .

ماده ۷۳- کلیه کارگران در موارد ذیل حق برخورداری از سه روز مرخصی با استفاده از مزد را دارند .

الف- ازدواج دائم .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ب- فوت همسر، پدر، مادر و فرزندان.

ماده ۷۴- مدت مرخصی استعلاجی، با تایید سازمان تامین اجتماعی، جزو سوابق کار و بازنشستگی کارگران محسوب خواهد شد.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

چطور پورسانت را از شمول کسور تامین اجتماعی معاف کنیم؟

آیا میدانید بسیاری از شرکت های تجاری ، پورسانت و پاداش های خود را از شمول کسور تامین اجتماعی معاف کرده اند؟
تنها کافیست برای ما یک ایمیل ارسال بفرمائید تا از نحوه معاف شدن از کسور تامین اجتماعی مطلع شوید .

ایمیل ما :

info@tamasco.ir

مشتریان سرآمد :

<https://tamasco.ir/about-us>

تماس با ما :

<https://tamasco.ir/contacts>

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

مبحث چهارم- شرایط کار زنان

ماده ۷۵- انجام کارهای خطرناک، سخت و زیان آور و نیز حمل بار بیشتر از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسایل مکانیکی، برای کارگران زن ممنوع است. دستورالعمل و تعیین نوع و میزان این قبیل موارد با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۷۶- مرخصی بارداری و زایمان کارگران زن جمعا ۹۰ روز است. حتی الامکان ۴۵ روز از این مرخصی باید پس از زایمان مورد استفاده قرار گیرد. برای زایمان توامان ۳ ماه به مدت مرخصی اضافه می شود. (بر اساس مصوبه سال ۱۳۹۲ هیات وزیران - مستند به تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قوانین جمعیت و خانواده - تصویب نمود: مدت مرخصی زایمان یک قلو و دوقلو در بخش های دولتی و غیر دولتی نه ماه تمام با پرداخت حقوق و فوق العاده های مربوطه تعیین می شود).

تبصره ۱- پس از پایان مرخصی زایمان، کارگر زن به کار سابق خود باز می گردد و این مدت با تایید سازمان تامین اجتماعی جزو سوابق خدمت وی محسوب می شود.

تبصره ۲- حقوق ایام مرخصی زایمان طبق مقررات قانون تامین اجتماعی پرداخت خواهد شد.

ماده ۷۷- در مواردی که به تشخیص پزشک سازمان تامین اجتماعی، نوع کار برای کارگر باردار خطرناک یا سخت تشخیص داده شود، کارفرما تا پایان دوره بارداری وی، بدون کسر حق السعی کار مناسب تر و سبک تری به او ارجاع می نماید.

ماده ۷۸- در کارگاه هایی که دارای کارگر زن هستند کارفرما مکلف است به مادران شیرده تا پایان دو سالگی کودک پس از هر سه ساعت، نیم ساعت فرصت شیر دادن بدهد. این فرصت جزو ساعات کار آنان محسوب می شود و همچنین کارفرما مکلف است متناسب با تعداد کودکان و با در نظر گرفتن گروه سنی آنها مراکز مربوط به نگهداری کودکان (از قبیل شیرخوارگاه، مهد کودک و ...) را ایجاد نماید.

تبصره- آیین نامه اجرایی، ضوابط تاسیسات و اداره شیرخوارگاه و مهد کودک توسط سازمان بهزیستی کل کشور تهیه و پس از تصویب وزیر کار و امور اجتماعی به مرحله اجرا گذاشته می شود.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مبحث پنجم - شرایط کار نوجوانان

ماده ۷۹- به کار گماردن افراد کمتر از ۱۵ سال تمام ممنوع است .

ماده ۸۰- کارگری که سنش بین ۱۵ تا ۱۸ سال تمام باشد ، کارگر نوجوان نامیده می شود و در بدو استخدام باید توسط سازمان تامین اجتماعی مورد آزمایش های پزشکی قرار گیرد .

ماده ۸۱- آزمایش های پزشکی کارگر نوجوان ، حداقل باید سالی یک بار تجدید شود و مدارک مربوط در پرونده استخدامی وی ضبط گردد . پزشک در باره تناسب نوع کار با توانایی کارگر نوجوان اظهار نظر می کند و چنانچه کار مربوط را نامناسب بداند کارفرما مکلف است در حدود امکانات خود شغل کارگر را تغییر دهد .

ماده ۸۲- ساعات کار روزانه کارگر نوجوان ، نیم ساعت کمتر از ساعات کار معمولی کارگران است ترتیب استفاده از این امتیاز با توافق کارگر و کارفرما تعیین خواهد شد .

ماده ۸۳- ارجاع هر نوع کار اضافی و انجام کار در شب و نیز ارجاع کارهای سخت و زیان آور و خطرناک و حمل بار با دست ، بیش از حد مجاز و بدون استفاده از وسایل مکانیکی برای کارگر نوجوان ممنوع است .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۸۴- در مشاغل و کارهایی که به علت ماهیت آن با شرایطی که کار در آن انجام می شود برای سلامتی یا اخلاق کارآموزان و نوجوانان زیان آور است ، حداقل سن کار ۱۸ سال تمام خواهد بود . تشخیص این امر با وزارت کار و امور اجتماعی است .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل چهارم - حفاظت فنی و بهداشت کار

مبحث اول - کلیات

ماده ۸۵- برای صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت دستورالعمل‌هایی که از طریق شورای عالی حفاظت فنی (جهت تامین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (جهت جلوگیری از بیماری‌های حرفه‌ای و تامین بهداشت کار و کارگر و محیط کار) تدوین می‌شود، برای کلیه کارگاه‌ها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

تبصره- کارگاه‌های خانوادگی نیز مشمول مقررات این فصل بوده و مکلف به رعایت اصول فنی و بهداشت کار می‌باشند.

ماده ۸۶- شورای عالی حفاظت فنی مسئول تهیه موازین و آیین‌نامه‌های حفاظت فنی می‌باشد از اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

۱- وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که رییس شورا خواهد بود.

۲- معاون وزارت صنایع.

۳- معاون وزارت صنایع سنگین.

۴- معاون وزارت کشاورزی.

۵- معاون وزارت نفت.

۶- معاون وزارت معادن و فلزات.

۷- معاون وزارت جهاد سازندگی.

۸- رییس سازمان حفاظت محیط زیست.

۹- دو نفر از استادان با تجربه دانشگاه در رشته‌های فنی.

۱۰- دو نفر از مدیران صنایع.

فراگیرترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

۱۱- دو نفر از نمایندگان کارگران .

۱۲-مدیر کل بازرسی کار و وزارت کار و امور اجتماعی که دبیر شورا خواهد بود .

تبصره ۱- پیشنهادات شورا به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی رسیده و شورا در صورت لزوم می تواند برای تهیه طرح آیین نامه های مربوط به حفاظت فنی کارگران در محیط کار و انجام سایر وظایف مربوط به شورا ، کمیته های تخصصی مرکب از کارشناسان تشکیل دهد .

تبصره ۲- آیین نامه دخیلی شورا با پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید .

تبصره ۳- انتخاب اساتید دانشگاه ، نمایندگان کارگران و نمایندگان مدیران صنایع مطابق دستورالعملی خواهد بود که توسط شورای عالی حفاظت فنی تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید .

ماده ۸۷- اشخاص حقیقی و حقوقی که بخواهند کارگاه جدیدی احداث نمایند و یا کارگاه های موجود را توسعه دهند ، مکلفند بدوا برنامه کار و نقشه های ساختمانی و طرح های مورد نظر را از لحاظ پیش بینی در امر حفاظت فنی و بهداشت کار ، برای اظهار نظر و تایید به وزارت کار و امور اجتماعی ارسال دارند . وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نظرات خود را ظرف مدت یک ماه اعلام نماید . بهره برداری از کارگاه های مزبور منوط به رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی خواهد بود .

ماده ۸۸- اشخاص حقیقی یا حقوقی که به ساخت یا ورود و عرضه ماشین می پردازند مکلف به رعایت موارد ایمنی و حفاظتی مناسب می باشند .

ماده ۸۹- کارفرمایان مکلفند پیش از بهره برداری از ماشین ها ، دستگاه ها ، ابزار و لوازمی که آزمایش آنها مطابق آیین نامه های مصوب شورای عالی کار حفاظت فنی ضروری شناخته شده است آزمایش های لازم را توسط آزمایشگاه ها و مراکز مورد تایید شورای عالی حفاظت فنی انجام داده و مدارک مربوطه را حفظ و یک نسخه از آنها را برای اطلاع به وزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند .

ماده ۹۰- کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی که بخواهند لوازم حفاظت فنی و بهداشتی را وارد یا تولید کنند ، باید مشخصات وسایل را حسب مورد همراه با نمونه های آن به وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ارسال دارند و پس از تایید ، به ساخت یا وارد کردن این وسایل اقدام نمایند .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۹۱- کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده (۸۵) این قانون مکلفند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تامین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار، وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرار داده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعمل‌های مربوط کارگاه می‌باشند.

ماده ۹۲- کلیه واحدهای موضوع ماده (۸۵) این قانون که شاغلین در آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماری‌های ناشی از کار قرار دارند باید برای همه افراد مذکور پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یک بار توسط مراکز بهداشتی درمانی از آنها معاینه و آزمایش‌های لازم را به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوط ضبط نمایند.

تبصره ۱- چنانچه با تشخیص شورای پزشکی نظر داده شود که فرد معاینه شده به بیماری ناشی از کار مبتلا یا در معرض ابتلا باشد کارفرما و مسئولین مربوطه مکلفند کار او را بر اساس نظریه شورای پزشکی مذکور بدون کاهش حق السعی، در قسمت مناسب دیگری تعیین نمایند.

تبصره ۲- در صورت مشاهده چنین بیماری، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف به بازدید و تایید مجدد شرایط فنی و بهداشت ایمنی محیط کار خواهد بود.

ماده ۹۳- به منظور جلب مشارکت کارگران و نظارت بر حسن اجرای مقررات حفاظتی و بهداشتی در محیط کار و پیش‌گیری از حوادث و بیماری‌ها، در کارگاه‌هایی که وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضروری تشخیص دهند کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱- کمیته مذکور از افراد متخصص در زمینه حفاظت فنی و بهداشت حرفه‌ای و امور فنی کارگاه تشکیل می‌شود و از بین اعضا، دو نفر شخص واجد شرایطی که مورد تایید وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند تعیین می‌گردند که وظیفه‌اشان برقراری ارتباط میان کمیته مذکور با کارفرما و وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

تبصره ۲- نحوه تشکیل و ترکیب اعضا بر اساس دستورالعمل‌هایی خواهد بود که توسط وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

فراگیرترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۹۴- در مواردی که یک یا چند نفر از کارگران یا کارکنان واحدهای موضوع ماده (۸۵) این قانون امکان وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را در کارگاه یا واحد مربوطه پیش بینی نمایند می توانند مراتب را به کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار یا مسئول حفاظت فنی و بهداشت کار اطلاع دهند و این امر نیز بایستی توسط فرد مطلع شده در دفتری که به همین منظور نگهداری می شود ، ثبت گردد .

تبصره- چنانچه کارفرما یا مسئول واحد ، وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را محقق نداند موظف است در اسرع وقت موضوع را همراه با دلایل و نظرات خود به نزدیک ترین اداره کار و امور اجتماعی محل اعلام نماید . اداره کار و امور اجتماعی مذکور موظف است در اسرع وقت توسط بازرسین کار به موضوع رسیدگی و اقدام لازم را معمول نماید .

ماده ۹۵- مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما یا مسئولین واحدهای موضوع ذکر شده در ماده (۱۸۵) این قانون خواهد بود . هر گاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد ، حادثه ای رخ دهد ، شخص کارفرما یا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازات های مندرج در این قانون مسئول است .

تبصره ۱- کارفرما یا مسئولان واحدهای موضوع ماده (۸۵) این قانون موظفند کلیه حوادث ناشی از کار را در دفتر ویژه ای که فرم آن از طریق وزارت کار و امور اجتماعی اعلام می گردد ثبت و مراتب را سریعاً به صورت کتبی به اطلاع اداره کار و امور اجتماعی محل برسانند .

تبصره ۲- چنانچه کارفرما یا مدیران واحدهای موضوع ماده (۸۵) این قانون برای حفاظت فنی و بهداشت کار ، وسایل و امکانات لازم را در اختیار کارگر قرار داده باشند و کارگر با وجود آموزش های لازم و تذکرات قبلی بدون توجه به دستورالعمل و مقررات موجود از آنها استفاده ننماید کارفرما مسئولیتی نخواهد داشت . در صورت بروز اختلاف ، رای هیات حل اختلاف نافذ خواهد بود .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۲۶۴۰۱۳۳۵ ، ۲۶۷۰۹۱۵۱ - ۰۲۱

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مبحث دوم- بازرسی کار

ماده ۹۶- به منظور اجرای صحیح این قانون و ضوابط حفاظت فنی، اداره کل بازرسی وزارت کار و امور اجتماعی با وظایف ذیل تشکیل می شود :

الف- نظارت بر اجرای مقررات ناظر به شرایط کار به ویژه مقررات حمایتی مربوط به کارهای سخت و زیان آور و خطرناک، مدت کار، مزد، رفاه کارگر، اشتغال زنان و کارگران نوجوان.

ب- نظارت بر اجرای صحیح مقررات قانون کار و آیین نامه ها و دستورالعمل های مربوط به حفاظت فنی.

ج- آموزش مسایل مربوط به حفاظت فنی و راهنمایی کارگران، کارفرمایان و کلیه افرادی که در معرض صدمات و ضایعات ناشی از حوادث و خطرات ناشی از کار قرار دارند.

د- بررسی و تحقیق پیرامون اشکالات ناشی از اجرای مقررات حفاظت فنی و تهیه پیشنهاد لازم جهت اصلاح میزان ها و دستورالعمل های مربوط به موارد مذکور، مناسب با تحولات و پیشرفت های تکنولوژی.

ه- رسیدگی به حوادث ناشی از کار در کارگاه های مشمول و تجزیه و تحلیل عمومی و آماری این گونه موارد به منظور پیش گیری حوادث.

تبصره ۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسئول برنامه ریزی، کنترل، ارزشیابی و بازرسی در زمینه بهداشت کار و درمان کارگری بوده و موظف است اقدامات لازم را در این زمینه به عمل آورد.

تبصره ۲- بازرسی به صورت مستمر، همراه با تذکر اشکالات و معایب و نواقص در صورت لزوم تقاضای تعقیب متخلفان در مراجع صالح انجام می گیرد.

ماده ۹۷- اشتغال در سمت بازرسی کار منوط به گذراندن دوره های آموزش نظری و علمی در بدو استخدام است.

تبصره- آیین نامه شرایط استخدام بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار با پیشنهاد مشترک وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید. این شرایط به نحوی تدوین خواهد شد که ثبات و استقلال شغلی بازرسان را تامین کند و آنها را از هر نوع تعرض مصون بدارد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۹۸- بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در حدود وظایف خویش حق دارند بدون اطلاع قبیل در هر موقع از شبانه روز به موسسات مشمول ماده (۸۵) این قانون وارد شده و به بازرسی پردازند و نیز می توانند به دفاتر و مدارک مربوطه در موسسه مراجعه و در صورت لزوم از تمام یا قسمتی از آنها رونوشت تحصیل نمایند .

تبصره- ورود بازرسان کار به کارگاه های خانوادگی منوط به اجازه کتبی دادستان محل خواهد بود .

ماده ۹۹- بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار حق دارند به منظور اطلاع از ترکیبات موادی که کارگران با آنها در تماس می باشند و یا در انجام کار مورد استفاده قرار می گیرند ، به اندازه ای که برای آزمایش لازم است در مقابل رسید ، نمونه بگیرند و به روسای مستقیم خود تسلیم نمایند .
تبصره- سایر مقررات مربوط به چگونگی بازرسی کار مطابق آیین نامه ای خواهد بود که با پیشنهاد شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار حسب مورد به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی و وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید .

ماده ۱۰۰- کلیه بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه ای ، دارای کارت ویژه حسب مورد با امضای وزیر کار و امور اجتماعی یا وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی هستند که هنگام بازرسی باید همراه آنها باشد و در صورت تقاضای مقامات رسمی یا مسئولین کارگاه ارایه شود .

ماده ۱۰۱- گزارش بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در موارد مربوط به حدود و وظایف و اختیاراتشان در حکم گزارش ضابطین دادگستری خواهد بود .

تبصره ۱- بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار می توانند به عنوان مطلع و کارشناس در جلسات مراجع حل اختلاف شرکت نمایند .

تبصره ۲- بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار نمی توانند در تصمیم گیری مراجع حل اختلاف نسبت به پرونده هایی که قبلا به عنوان بازرس در مورد آنها اظهار نظر کرده اند ، شرکت کنند .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۰۲- بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار نمی توانند در کارگاهی اقدام به بازرسی نمایند که خود یا یکی از بستگان نسبی آنها تا طبقه سوم و یا یکی از اقربای سببی درجه اول ایشان به طور مستقیم در آن ذی نفع باشند .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۰۳- بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار حق ندارند در هیچ مورد حتی پس از برکناری از خدمت دولت اسرار و اطلاعات را که به مقتضای شغل خود به دست آورده اند و یا نام اشخاص را که به آنان اطلاعاتی داده یا موارد تخلف را گوشزد کرده اند، فاش نمایند.

تبصره- متخلفین از مقررات این ماده مشمول مجازات های مقرر در قوانین مربوط خواهند بود.

ماده ۱۰۴- کارفرمایان و دیگر کسانی که مانع ورود بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار به کارگاه های مشمول این قانون گردند و یا مانع انجام وظیفه ایشان شوند یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم به آنان خودداری نمایند، حسب مورد به مجازات های مقرر در این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰۵- هر گاه در حین بازرسی، به تشخیص بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه ای احتمال وقوع حادثه و یا بروز خطر در کارگاه داده شود، بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه ای مکلف هستند مراتب را فوراً و کتبا به کارفرما یا نماینده او و نیز به رییس مستقیم خود اطلاع دهند تبصره ۱- وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، حسب مورد گزارش بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه ای از دادسرای عمومی محل و در صورت عدم تشکیل دادسرا از دادگاه عمومی محل تقاضا خواهند کرد فوراً تعطیل و لاک و مهر تمام یا قسمتی از کارگاه را صادر نماید. دادستان بلافاصله نسبت به صدور قرار اقدام و قرار مذکور پس از ابلاغ قابل اجرا است.

دستور رفع تعطیل توسط مرجع مزبور در صورتی صادر خواهد شد که بازرس کار یا کارشناس بهداشت حرفه ای و یا کارشناسان ذی ربط دادگستری رفع نواقص و معایب موجود را تایید نموده باشند.

تبصره ۲- کارفرما مکلف است در ایامی که به علت فوق کار تعطیل می شود مزد کارگران کارگاه را بپردازد.

تبصره ۳- متضرران از قرارهای موضوع این ماده در صورت اعتراض به گزارش بازرس کار و یا کارشناس بهداشت حرفه ای و تعطیل کارگاه می توانند از مراجع مزبور، به دادگاه صالح شکایت کنند و دادگاه مکلف است به فوریت و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی نماید. تصمیم دادگاه قطعی و قابل اجرا است.

ماده ۱۰۶- دستورالعمل ها و آیین نامه های اجرایی مربوط به این فصل به پیشنهاد مشترک وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل پنجم - آموزش و اشتغال

مبحث اول - کارآموز و مراکز کارآموزی

۱- مراکز کارآموزی

ماده ۱۰۷- در اجرای اهداف قانون اساسی و به منظور اشتغال مولد و مستمر جویندگان کار و نیز بالا بردن دانش فنی کارگران، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است امکانات آموزشی لازم را فراهم سازد.

تبصره- وزارتخانه ها و سازمان های ذی نفع موظف به همکاری های لازم با وزارت کار و امور اجتماعی می باشند.

ماده ۱۰۸- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است بر حسب نیاز و با توجه به استقرار نوع صنعت موجود در نقاط مختلف کشور برای ایجاد و توسعه مراکز کارآموزی ذیل در سطوح مختلف مهارت اقدام نماید:

الف- مراکز کارآموزی پایه برای آموزش کارگران و کارجویان غیر ماهر.

ب- مراکز کارآموزی تکمیل مهارت و تخصص های موردی برای بازآموزی، ارتقای مهارت و تعلیم تخصص های پیشرفته به کارگران و کارجویان نیمه ماهر، ماهر و مربیان آموزش حرفه ای.

ج- مراکز تربیت مربی برای آموزش مربیان مراکز کارآموزی.

د- مراکز کارآموزی خاص معلولین و جانبازان با همکاری وزارتخانه ها و سازمان های ذی ربط (مانند وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بنیاد شهید، بنیاد جانبازان و ...).

ماده ۱۰۹- مراکز آموزش مذکور در ماده (۱۰۸) این قانون از نظر مالی و اداری با رعایت قانون محاسبات عمومی به طور مستقل زیر نظر وزارت کار و امور اجتماعی اداره خواهند شد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۱۰- واحد های صنعتی ، تولیدی و خدماتی به منظور مشارکت در امر آموزش کارگر ماهر و نیمه ماهر مورد نیاز خویش مکلفند نسبت به ایجاد مراکز کارآموزی جوار کارگاه و یا بین کارگاهی ، همکاری های لازم را با وزارت کار و امور اجتماعی به عمل آورند .

تبصره ۱- وزارت کار و امور اجتماعی ، استانداردها و جزوات مربوط به امر آموزش در مراکز کارآموزی جوار کارگاه و بین کارگاهی را تهیه و در مورد تعلیم و تامین مربیان مراکز مزبور اقدام می نماید .

تبصره ۲- دستورالعمل ها و مقررات مربوط به ایجاد مراکز کارآموزی جوار کارگاه و بین کارگاهی بر حسب مورد به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۱۱- علاوه بر تشکیل مراکز کارآموزی توسط وزارت کار و امور اجتماعی ، آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد نیز به منظور آموزش صنعت یا حرفه معین ، به وسیله اشخاص حقیقی یا حقوقی ، با کسب پروانه از وزارت کار و امور اجتماعی تاسیس می شود.

تبصره- آیین نامه مربوط به تشخیص صلاحیت فنی و موسسات کارآموزی آزاد و صلاحیت مسئولان و مربیان و نیز نحوه نظارت وزارت کار و امور اجتماعی بر این موسسات با پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

۲- کارآموز و قرارداد کارآموزی

ماده ۱۱۲- از لحاظ مقررات این قانون ، کارآموز به افراد ذیل اطلاق می شود :

الف- کسانی که فقط برای فراگرفتن حرفه خاص ، بازآموزی یا ارتقای مهارت برای مدت معین در مراکز کارآموزی و یا آموزشگاه های آزاد آموزش می بینند .

ب- افرادی که به موجب قرارداد کارآموزی به منظور فراگرفتن حرفه ای خاص ، برای مدت معین که زاید بر سه سال نباشد ، در کارگاهی معین به کارآموزی توأم با کار اشتغال دارند ، مشروط بر آن که سن آنها از ۱۵ سال کمتر نبوده و از ۱۸ سال تمام بیشتر نباشد .

تبصره ۱- کارآموزان بند (الف) ممکن است کارگرانی باشند که مطابق توافق کتبی منعقد با کارفرما به مراکز کارآموزی معرفی می شوند و یا داوطلبانی باشند که شاغل نیستند و راسا به مراکز کارآموزی مراجعه می نمایند .

تبصره ۲- دستورالعمل های مربوط به شرایط پذیرش ، حقوق و تکالیف دوره کارآموزی داوطلبان مذکور در بند (ب) با پیشنهاد شورای عالی کار ، به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می رسد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۱۳- کارگران شاغلی که مطابق تبصره (۱) ماده (۱۱۲) برای کارآموزی در یکی از مراکز کارآموزی پذیرفته می شوند ، از حقوق زیر برخوردار خواهند بود :

- الف- رابطه استخدامی کارگر در مدت کارآموزی قطع نمی شود و این مدت از هر لحاظ جزو سوابق کارگر محسوب می شود .
- ب- مزد کارگر در مدت کارآموزی از مزد ثابت و یا مزد مبنا کمتر نخواهد بود .
- ج- مزایای غیر نقدی ، کمک ها و فوق العاده هایی که برای جبران هزینه زندگی و مسئولیت های خانوادگی به کارگر پرداخت می شود در دوره کارآموزی کماکان پرداخت خواهد شد .
- چنانچه کارفرما قبل از پایان مدت ، بدون دلیل موجه مانع ادامه کارآموزی شود و از این طریق خسارتی به کارگر وارد گردد ، کارگر می تواند به مراجع حل اختلاف مندرج در این قانون مراجعه و مطالبه خسارت نماید .

ماده ۱۱۴- کارگری که مطابق تبصره (۱) ماده (۱۱۲) برای کارآموزی در یکی از مراکز کارآموزی پذیرفته می شود مکلف است :

- الف- تا پایان مدت مقرر به کارآموزی بپردازد و به طور منظم در برنامه های کارآموزی شرکت نموده و مقررات و آیین نامه های واحد آموزشی را مراعات نماید و دوره کارآموزی را با موفقیت به پایان برساند .
- ب- پس از طی دوره کارآموزی ، حداقل دو برابر مدت کارآموزی در همان کارگاه به کار اشتغال ورزد .
- تبصره- در صورتی که کارآموز پس از اتمام کارآموزی حاضر به ادامه کار در کارگاه نباشد ، کارفرما می تواند برای مطالبه خسارت مندرج در قرارداد کارآموزی به مراجع حل اختلاف موضوع این قانون مراجعه و تقاضای دریافت خسارت نماید .

ماده ۱۱۵- کارآموزان مذکور در بند (ب) ماده (۱۱۲) ، تابع مقررات مربوط به کارگران نوجوان مذکور در مواد (۷۹) الی (۸۴) این قانون خوانند بود ولی ساعت کار آنان از شش ساعت در روز تجاوز نخواهد کرد .

ماده ۱۱۶- قرارداد کارآموزی علاوه بر مشخصات طرفین باید حاوی مطالب زیر باشد :

الف- تعهدات طرفین .

ج- مزد کارآموز .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

د- محل کارآموزی .

ه- حرفه یا شغلی که طبق استاندارد مصوب ، تعلیم داده خواهد شد .

و- شرایط فسخ قرارداد (در صورت لزوم) .

ز- هر نوع شرط دیگری که طرفین در حدود مقررات قانونی ذکر آن را در قرارداد لازم بدانند .

ماده ۱۱۷- کارآموزی توام با کار نوجوانان تا سن ۱۸ سال تمام (موضوع ماده (۸۰) این قانون) در صورتی مجاز است که از حدود توانایی آنان خارج نبوده و برای سلامت و رشد جسمی و روحی آنان مضر نباشد .

ماده ۱۱۸- مراکز کارآموزی موظفند برای آموزش کارآموز ، وسایل و تجهیزات کافی را مطابق استاندارد های آموزشی وزارت کار و امور اجتماعی در دسترس وی قرار دهند و به طور منظم و کامل ، حرفه مورد نظر را به او بیاموزند . همچنین مراکز مذکور باید برای تامین سلامت و ایمنی کارآموز در محیط کارآموزی امکانات لازم را فراهم آورند .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۲۶۴۰۱۳۳۵ ، ۲۶۷۰۹۱۵۱ - ۰۲۱

مبحث دوم- اشتغال

ماده ۱۱۹- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است نسبت به ایجاد مراکز خدمات اشتغال در سراسر کشور اقدام نماید. مراکز خدمات مذکور موظفند تا ضمن شناسایی زمینه های ایجاد کار و برنامه ریزی برای فرصت های اشتغال نسبت به ثبت نام و معرفی بیکاران به مراکز کارآموزی (در صورت نیاز به آموزش) و یا معرفی به مراکز تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی اقدام نمایند.

تبصره ۱- مراکز خدمات اشتغال در مراکز استان ها موظف به ایجاد دفتری تحت عنوان دفتر برنامه ریزی و حمایت از اشتغال معلولین خواهند بود و کلیه موسسات مذکور در این ماده موظف به همکاری با دفاتر مزبور می باشند.

تبصره ۲- دولت موظف است تا در ایجاد شرکت تعاونی (تولیدی، کشاورزی، صنعتی و توزیعی، معلولین را از طریق اعطای وام های قرض الحسنه دراز مدت و آموزش های لازم و برقراری تسهیلات انجام کار و حمایت از تولید یا خدمات آنان مورد حمایت قرار داده و نسبت به رفع موانع معماری در کلیه مراکز موضوع این ماده و تبصره ها، که معلولین در آنها حضور می یابند، اقدام نماید.

تبصره ۳- وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است تا آیین نامه های لازم را در جهت برقراری تسهیلات رفاهی مورد نیاز معلولین شاغل در مراکز انجام کار با نظرخواهی از جامعه معلولین ایران و سازمان بهزیستی کشور تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی برساند.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

مبحث سوم- اشتغال اتباع بیگانه

ماده ۱۲۰- اتباع بیگانه نمی توانند در ایران مشغول به کار شوند مگر آن که اولاد دارای روادید ورود با حق کار مشخص بوده ، ثانیا مطابق قوانین و آیین نامه های مربوطه ، پروانه کار دریافت دارند .

تبصره- اتباع بیگانه ذیل مشمول مقررات ماده (۱۲۰) نمی باشند :

الف- اتباع بیگانه که که منحصر در خدمت ماموریت های دیپلماتیک و کنسولی هستند با تایید وزارت امور خارجه .

ب- کارکنان و کارشناسان سازمان ملل متحد و سازمان های وابسته به آنها با تایید وزارت امور خارجه .

ج- خبرنگاران خبرگزاری ها و مطبوعات خارجی به شرح معامله متقابل و تایید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی .

ماده ۱۲۱- وزارت کار و امور اجتماعی با رعایت شرایط ذیل در صدور روادید با حق کار مشخص برای اتباع بیگانه موافقت و پروانه کار صادر خواهد کرد :

الف- مطابق اطلاعات موجود در وزارت کار و امور اجتماعی در میان اتباع ایرانی آماده به کار افراد داوطلب واجد تحصیلات و تخصص مشابه وجود نداشته باشد .

ب- تبعه بیگانه دارای اطلاعات و تخصص کافی برای اشتغال به کار مورد نظر باشد .

ج- از تخصص تبعه بیگانه برای آموزش و جایگزینی بعدی افراد ایرانی استفاده شود .

تبصره- احراز شرایط مندرج در این ماده با هیات فنی اشتغال است . ضوابط مربوط به تعداد اعضا و شرایط انتخاب آنها و نحوه تشکیل جلسات هیات ، به موجب آیین نامه ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران می رسد .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۲۲- وزارت کار و امور اجتماعی می تواند نسبت به صدور ، تمدید و تجدید پروانه افراد ذیل اقدام نماید :

الف- تبعه بیگانه ای که حداقل ده سال مداوم در ایران اقامت داشته باشد .

ب- تبعه بیگانه ای که همسر ایرانی باشد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ج- مهاجرین کشورهای بیگانه خصوصاً کشورهای اسلامی و پناهندگان سیاسی به شرط داشتن کارت معتبر مهاجرت و یا پناهندگی و پس از موافقت کتبی وزارتخانه های کشور و امور خارجه .

ماده ۱۲۳- وزارت کار و امور اجتماعی می تواند در صورت ضرورت و یا به عنوان معامله متقابل اتباع بعضی از دول و یا افراد بدون تابعیت را (مشروط بر آن که وضعیت آنان ارادی نباشد) پس از تایید وزارت امور خارجه و تصویب هیات وزیران از پرداخت حق صدور ، حق تمدید و یا حق تجدید پروانه کار معاف نماید .

ماده ۱۲۴- پروانه کار با رعایت مواد این قانون حداکثر برای مدت یک سال صادر یا تمدید یا تجدید می شود .

ماده ۱۲۵- در مواردی که به هر عنوان رابطه استخدامی تبعه بیگانه با کارفرما قطع می شود کارفرما مکلف است ظرف پانزده روز ، مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی اعلام کند . تبعه بیگانه نیز مکلف است ظرف پانزده روز پروانه کار خود را در برابر اخذ رسید ، به وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم نماید . وزارت کار و امور اجتماعی در صورت لزوم اخراج تبعه بیگانه را از مراجع ذی صلاح درخواست می کند .

ماده ۱۲۶- در مواردی که مصلحت صنایع کشور اشتغال فوری بیگانه را به طور استثنایی ایجاب کند ، وزیر مربوطه مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی اعلام می نماید و با موافقت وزیر کار و امور اجتماعی برای تبعه بیگانه ، پروانه کار موقت بدون رعایت تشریفات مربوط به صدور روادید با حق کار مشخص ، صادر خواهد شد .

تبصره- مدت اعتبار پروانه کار موقت حداکثر سه ماه است و تمدید آن مستلزم تایید هیات فنی اشتغال اتباع بیگانه خواهد بود .

ماده ۱۲۷- شرایط استخدامی کارشناسان و متخصصین فنی بیگانه مورد نیاز دولت با در نظر گرفتن تابعیت و مدت خدمت و میزان مزد آنها و با توجه به نیروی کارشناس داخلی ، پس از بررسی و اعلام نظر وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور ، با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود . پروانه کار جهت استخدام کارشناسان خارجی ، در هر مورد پس از تصویب مجلس شورای اسلامی از طرف وزارت کار و امور اجتماعی صادر خواهد شد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۲۸- کارفرمایان مکلفند قبل از اقدام به عقد هر گونه قرار دادی که موجب استخدام کارشناسان بیگانه می شود ، نظر وزارت کار و امور اجتماعی را در مورد امکان اجازه اشتغال تبعه بیگانه استعلام نمایند .

ماده ۱۲۹- آیین نامه های اجرایی مربوط به اشتغال اتباع بیگانه از جمله نحوه صدور ، تمدید ، تجدید و لغو پروانه کار و نیز شرایط انتخاب اعضای هیات فنی اشتغال اتباع بیگانه مذکور در ماده (۱۲۱) این قانون ، با پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل ششم - شکل های کارگری و کارفرمایی

ماده ۱۳۰- به منظور تبلیغ و گسترش فرهنگ اسلامی و دفاع از دستاوردهای انقلاب اسلامی و در اجرای اصل بیست و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران کارگران واحدهای تولیدی، صنعتی، کشاورزی، خدماتی و صنفی می توانند نسبت به تاسیس انجمن های اسلامی اقدام نمایند.

تبصره ۱- انجمن های اسلامی می توانند به منظور هماهنگی در انجام وظایف و شیوه های تبلیغی، نسبت به تاسیس کانون های هماهنگی انجمن های اسلامی در سطح استان ها و کانون عالی هماهنگی انجمن های اسلامی در کل کشور اقدام نمایند.

تبصره ۲- آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن های اسلامی موضوع این ماده باید توسط وزارتین کشور، کار و امور اجتماعی و سازمان تبلیغات اسلامی تهیه و به تصویب هیات وزیران برسد.

ماده ۱۳۱- در اجرای اصل بیست و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی و بهبود وضع اقتصادی کارگران و کارفرمایان، که خود متضمن حفظ منابع جامعه باشد، کارگران مشمول قانون کار و کارفرمایان یک حرفه یا صنعت می توانند مبادرت به تشکیل انجمن های صنفی نمایند.

تبصره ۱- به منظور هماهنگی در انجام وظایف محوله و قانونی انجمن های صنفی می توانند نسبت به تشکیل کانون انجمن های صنفی در استان و کانون عالی انجمن های صنفی در کل کشور اقدام نمایند.

تبصره ۲- کلیه انجمن های صنفی و کانون های مربوطه به هنگام تشکیل موظف به تنظیم اساسنامه با رعایت مقررات قانونی و طرح و تصویب آن در مجمع عمومی و تسلیم به وزارت کار و امور اجتماعی جهت ثبت می باشند.

تبصره ۳- کلیه نمایندگان کارفرمایان ایران در شورای عالی کار، شورای عالی تامین اجتماعی، شورای عالی حفاظت فنی و بهداشت کار، کنفرانس بین المللی کار و نظایر آن توسط کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایان، در صورت تشکیل، انتخاب و در غیر این صورت توسط وزیر کار و امور اجتماعی معرفی خواهند شد.

تبصره ۴- کارگران یک واحد، فقط می توانند یکی از سه مورد شورای اسلامی کار، انجمن صنفی یا نماینده کارگران را داشته باشند.

تبصره ۵- آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن های صنفی و کانون های مربوطه، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ تصویب این قانون، توسط شورای عالی کار تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره ۶- آیین نامه نحوه انتخابات نمایندگان مذکور در تبصره (۳) این ماده ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید .

ماده ۱۳۲- به منظور نظارت و مشارکت در اجرای اصل سی و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بر اساس مفاد مربوطه در اصل چهل و سوم قانون اساسی ، کارگران واحدهای تولیدی ، صنفی ، صنعتی ، خدماتی و کشاورزی که مشمول قانون کار باشند ، می توانند نسبت به ایجاد شرکت های تعاونی مسکن اقدام نمایند .

تبصره- شرکت های تعاونی مسکن کارگران هر استان می توانند نسبت به ایجاد کانون هم‌هنگی شرکت های تعاونی مسکن کارگران استان اقدام نمایند و کانون های هم‌هنگی تعاونی های مسکن کارگران استان ها می توانند نسبت به تشکیل کانون عالی هم‌هنگی تعاونی های مسکن کارگران کشور (اتحادیه مرکزی تعاونی های مسکن کارگران- اسکان) اقدام نمایند .

وزارتخانه های کار و امور اجتماعی ، مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی موظف به همکاری با اتحادیه اسکان بوده و اساسنامه شرکت های مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید .

ماده ۱۳۳- به منظور نظارت و مشارکت در اجرای مفاد مربوط به توزیع و مصرف در اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، کارگران واحدهای تولیدی ، صنفی ، صنعتی ، خدماتی و یا کشاورزی که مشمول قانون کار باشند ، می توانند نسبت به ایجاد شرکت های تعاونی مصرف (توزیع) کارگری اقدام نمایند .

تبصره- شرکت های تعاونی مصرف (توزیع) کارگران می توانند نسبت به تاسیس کانون هم‌هنگی شرکت های تعاونی مصرف کارگران استان اقدام نمایند و کانون های هم‌هنگی تعاونی های مصرف (توزیع) کارگران استان ها می توانند نسبت به تشکیل کانون عالی هم‌هنگی تعاونی های مصرف کارگران «اتحادیه مرکزی تعاونی های مصرف (توزیع) کارگران- امکان» اقدام نمایند .

وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بازرگانی و همچنین وزارتخانه های صنعتی موظف هستند تا همکاری های لازم را با اتحادیه امکان به عمل آورند و اساسنامه شرکت های تعاونی مذکور توسط وزارت کار و امور اجتماعی به ثبت خواهد رسید .

ماده ۱۳۴- به منظور بررسی و پیگیری مسایل و مشکلات صنفی و اجتماعی و حسن اجرای آن قسمت از مفاد اصل بیست و نهم قانون اساسی که متضمن حفظ حقوق و تامین منافع و بهره مندی از خدمات بهداشتی ، درمانی و مراقبت های پزشکی می باشد ، کارگران و مدیران بازشسته می توانند به طور مجزا نسبت به تاسیس کانون های کارگران و مدیران بازشسته شهرستان ها و استان ها اقدام نمایند .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره ۱- کانون های کارگران و مدیران بازنشسته استان ها می توانند نسبت به تاسیس کانون های عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور اقدام نمایند .

تبصره ۲- وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تامین اجتماعی موظف به همکاری با کانون های عالی کارگران و مدیران بازنشسته کشور می باشند .

ماده ۱۳۵- به منظور ایجاد وحدت روش و هماهنگی در امور تبادل نظر در چگونگی اجرای وظایف و اختیارات ، شوراهای اسلامی کار می توانند نسبت به تشکیل کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار در استان و کانون عالی هماهنگی شوراهای اسلامی کار در کل کشور اقدام نمایند .

تبصره- آیین نامه چگونگی تشکیل ، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد کانون های شوراهای اسلامی کار موضوع این ماده باید توسط وزارتین کشور و کار و امور اجتماعی و سازمان تبلیغات اسلامی تهیه و به تصویب هیات وزیران برسد .

ماده ۱۳۶- کلیه نمایندگان رسمی کارگران جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی کار ، هیات های تشخیص ، هیات های حل اختلاف ، شورای عالی تامین اجتماعی ، شورای عالی حفاظت فنی و نظایر آن ، حسب مورد ، توسط کانون عالی شوراهای اسلامی کار ، کانون عالی انجمن های صنفی کارگران و یا مجمع نمایندگان کارگران انتخاب خواهند شد .

تبصره ۱- آیین نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۲- در صورتی که تشکل های عالی کارگری و کارفرمایی موضوع این فصل ایجاد نشده باشند ، وزیر کار و امور اجتماعی می تواند نسبت به انتخاب نمایندگان مزبور در مجامع ، شوراها و هیات های عالی اقدام نماید .

ماده ۱۳۷- به منظور هماهنگی و حسن انجام وظایف مربوطه ، تشکل های کارفرمایی و کارگری موضوع این فصل از قانون می توانند به طور مجزا نسبت به ایجاد تشکیلات مرکزی اقدام نمایند .

تبصره- آیین نامه های انتخابات شورای مرکزی و اساسنامه تشکیلات مرکزی کارفرمایان و همچنین کارگران ، جداگانه توسط کمیسیونی مرکب از نمایندگان شورای عالی کار ، وزارت کشور و وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۳۸- مقام ولایت فقیه در صورت مصلحت می تواند در هر یک از تشکل های مذکور نماینده داشته باشند .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل هفتم - مذاکرات و پیمان های دسته جمعی کار

ماده ۱۳۹- هدف از مذاکرات دسته جمعی، پیش گیری و یا حل مشکلات حرفه ای و یا شغلی و یا بهبود شرایط تولید و یا امور رفاهی کارگران است که از طریق تعیین ضوابطی برای مقابله با مشکلات و تامین مشارکت طرفین در حل آنها و یا از راه تعیین و یا تغییر شرایط و نظایر این ها در سطح کارگاه، حرفه و یا صنعت با توافق طرفین تحقق می یابد. خواست های طرح شده از سوی طرفین باید متکی به دلایل و مدارک لازم باشد. تبصره ۱- هر موضوعی که در روابط کار متضمن وضع مقررات و ایجاد ضوابط از طریق مذاکرات دسته جمعی باشد می تواند موضوع مذاکره قرار بگیرد، مشروط بر آن که مقررات جاری کشور و از جمله سیاست های برنامه ای دولت، اتخاذ تصمیم در مورد آنها را منع نکرده باشد. مذاکرات دسته جمعی باید به منظور حصول توافق و حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات با رعایت شئون طرفین و با خودداری از هر گونه عملی که موجب اختلال نظم جلسات گردد، ادامه یابد.

تبصره ۲- در صورتی که طرفین مذاکرات دسته جمعی موافق باشند می توانند از وزارت کار و امور اجتماعی تقاضا کنند شخص بی طرفی را که در زمینه مسایل کار تبحر داشته باشد و بتواند در مذاکرات هماهنگی ایجاد کند، به عنوان کارشناس پیمان های دسته جمعی به آنها معرفی نماید. نقش این کارشناس کمک به هر دو طرف در پیش برد مذاکرات دسته جمعی است.

ماده ۱۴۰- پیمان دسته جمعی کار عبارت است از پیمانی کتبی که به منظور تعیین شرایط کار فیما بین یک یا چند (شورا یا انجمن صنفی و یا نماینده قانونی کارگران) از یک طرف و یک یا چند کارفرما و یا نمایندگان قانونی آنها از سوی دیگر و یا فیما بین کانون ها و کانون های عالی کارگری و کارفرمایی منعقد می شود.

تبصره- در صورتی که مذاکرات دسته جمعی کار منجر به انعقاد پیمان دسته جمعی کار شود، باید متن پیمان در سه نسخه تنظیم و به امضای طرفین برسد. دو نسخه از پیمان در اختیار طرفین عقد پیمان دسته جمعی قرار گرفته و نسخه سوم ظرف سه روز در قبال اخذ رسید و به منظور رسیدگی و تایید، تسلیم وزارت کار و امور اجتماعی خواهد شد.

ماده ۱۴۱- پیمان های دسته جمعی کار هنگامی اعتبار قانونی و قابلیت اجرایی خواهند داشت که:

الف- مزایایی کمتر از آنچه در قانون کار پیش بینی گردیده است در آن تعیین نشده باشد.

ب- با قوانین و مقررات جاری کشور و تصمیمات و مصوبات قانونی دولت مغایر نباشد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ج- عدم تعارض موضوع یا موضوعات پیمان با بندهای (الف) و (ب)، به تایید وزارت کار و امور اجتماعی برسد.

تبصره ۱- وزارت کار و امور اجتماعی باید در نظر خود در مورد مطابقت یا عدم تطابق پیمان با بندهای (الف) و (ب) مذکور در این ماده را ظرف ۳۰ روز به طرفین پیمان کتبا اعلام نماید.

تبصره ۲- نظر وزارت کار و امور اجتماعی در مورد عدم مطابقت مفاد پیمان جمعی با موضوعات بندهای (الف) و (ب) باید متکی به دلایل قانونی و مقررات جاری کشور باشد. دلایل و موارد مستند باید کتبا به طرفین پیمان ظرف مدت مذکور در تبصره (۱) همین ماده اعلام گردد.

ماده ۱۴۲- در صورتی که اختلاف نظر در مورد مواد مختلف این قانون و یا پیمان های قبلی و یا هر یک از موضوعات مورد درخواست طرفین برای انعقاد پیمان جدید، منجر به تعطیل کار ضمن حضور کارگر در کارگاه و یا کاهش عمدی تولید از سوی کارگران شود هیات تشخیص موظف است بر اساس درخواست هر یکی از طرفین اختلاف و یا سازمان های کارگری و کارفرمایی، موضوع اختلاف را سریعاً مورد رسیدگی قرار داده و اعلام نظر نماید.

تبصره- در صورتی که هر یک از طرفین پیمان دسته جمعی نظر مذکور را نپذیرد می تواند ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام نظر هیات تشخیص موضوع ماده (۱۵۸)) به هیات حل اختلاف مندرج در فصل نهم این قانون مراجعه و تقاضای رسیدگی و صدور رای نماید.

هیات حل اختلاف پس از دریافت تقاضا فوراً به موضوع اختلاف در پیمان دسته جمعی رسیدگی و رای خود را نسبت به پیمان دسته جمعی کار اعلام می کند.

ماده ۱۴۳- در صورتی که پیشنهادات هیات حل اختلاف ظرف سه روز مورد قبول طرفین واقع نشود رییس اداره کار و امور اجتماعی موظف است بلافاصله گزارش امر را، جهت اتخاذ تصمیم لازم به وزارت کار و امور اجتماعی اطلاع دهد. در صورت لزوم هیات وزیران می تواند مادام که اختلاف ادامه دارد، کارگاه را به هر نحوی که مقتضی بداند به حساب کارفرما اداره نماید.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۴۴- در پیمان های دسته جمعی کار که برای مدت معینی منعقد می گردد هیچ یک از طرفین نمی تواند به تنهایی قبل از پایان مدت، درخواست تغییر آن را بنماید مگر آن که شرایط استثنایی به تشخیص وزارت کار و امور اجتماعی این تغییر را ایجاب کند.

ماده ۱۴۵- فوت کارفرما و یا تغییر مالکیت از وی، در اجرای پیمان دسته جمعی کار موثر نمی باشد و چنانچه کار استمرار داشته باشد، کارفرمای جدید قائم مقام کارفرمای قدیم محسوب خواهد شد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۴۶- در کلیه قراردادهای انفرادی کار که کارفرما قبل از انعقاد پیمان دسته جمعی کار منعقد ساخته و یا پس از آن منعقد می نماید، مقررات پیمان دسته جمعی لازم الاتباع است، مگر در مواردی که قراردادهای انفرادی از لحاظ مزد دارای مزایایی بیشتر از پیمان دسته جمعی باشند.

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل هشتم - خدمات رفاهی کارگران

ماده ۱۴۷- دولت مکلف است خدمات بهداشتی و درمانی را برای کارگران و کشاورزان مشمول این قانون و خانواده آنها فراهم سازد.

ماده ۱۴۸- کارفرمایان کارگاه های مشمول این قانون مکلفند بر اساس قانون تامین اجتماعی، نسبت به بیمه نمودن کارگران واحد خود اقدام نمایند

ماده ۱۴۹- کارفرمایان مکلفند با تعاونی های مسکن و در صورت عدم وجود این تعاونی ها مستقیماً با کارگران فاقد مسکن جهت تامین خانه های شخصی مناسب همکاری لازم را بنمایند و همچنین کارفرمایان کارگاه های بزرگ مکلف به احداث خانه های سازمانی در جوار کارگاه و یا محل مناسب دیگر می باشند.

تبصره ۱- دولت موظف است با استفاده از تسهیلات بانکی و امکانات وزارت مسکن و شهرسازی، شهرداری ها و سایر دستگاه های ذی ربط همکاری لازم را بنماید.

تبصره ۲- نحوه و میزان همکاری و مشارکت کارگران، کارفرمایان و دستگاه های دولتی و نوع کارگاه های بزرگ مشمول این ماده طبق آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارتین کار و امور اجتماعی و مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۰- کلیه کارفرمایان مشمول این قانون مکلفند در کارگاه، محل مناسب برای ادای فریضه نماز ایجاد نمایند و نیز در ایام ماه مبارک رمضان برای تعظیم شعائر مذهبی و رعایت حال روزه داران باید شرایط و ساعات کار را با همکاری انجمن اسلامی و شورای اسلامی کار و یا سایر نمایندگان قانونی کارگران طوری تنظیم نمایند که اوقات کار مانع فریضه روزه نباشد. همچنین مدتی از اوقات کار را برای ادای فریضه نماز و صرف افطار یا سحری، اختصاص دهند.

ماده ۱۵۱- در کارگاه هایی که برای مدت محدود به منظور انجام کاری معین (راه سازی و مانند آن) دور از مناطق مسکونی ایجاد می شوند، کارفرمایان موظفند سه وعده غذای مناسب و ارزان قیمت (صبحانه، نهار و شام) برای کارگران خود فراهم نمایند، که حداقل یک وعده آن باید غذای گرم باشد. در این قبیل کارگاه ها به اقتضای فصل، محل و مدت کار، باید خوابگاه مناسب نیز برای کارگران ایجاد شود.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۵۲- در صورت دوری کارگاه و عدم تکافوی وسیله نقلیه عمومی، صاحب کار باید برای رفت و برگشت کارکنان خود وسیله نقلیه مناسب در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۱۵۳- کارفرمایان مکلفند برای ایجاد و اداره امور شرکت های تعاونی کارگران کارگاه خود، تسهیلات لازم را از قبیل محل، وسایل کار و امثال این ها فراهم نمایند.

تبصره- دستورالعمل های مربوط به نحوه اجرای این ماده با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۱۵۴- کلیه کارفرمایان موظفند با مشارکت وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تربیت بدنی کشور، محل مناسب برای استفاده کارگران در رشته های مختلف ورزش ایجاد نمایند.

تبصره- آیین نامه نحوه ایجاد و ضوابط مربوط به آن و همچنین مدت شرکت کارگران در مسابقات قهرمانی ورزشی یا هنری و ساعات متعارف تمرین، توسط وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تربیت بدنی کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵۵- کلیه کارگاه ها موظفند بر حسب اعلام وزارت کار و امور اجتماعی و با نظارت این وزارت و سازمان های مسئول در امر سوادآموزی بزرگسالان، به ایجاد کلاس های سوادآموزی بپردازند. ضوابط نحوه اجرای این تکلیف، چگونگی تشکیل کلاس، شرکت کارگران در کلاس، انتخاب آموزش یاران و سایر موارد آن مشترکاً توسط وزارت کار و امور اجتماعی و نهضت سوادآموزی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره- شرط ورود کارگران به دوره های مراکز کارآموزی، حداقل داشتن گواهی نامه نهضت سوادآموزی یا معادل آن است.

ماده ۱۵۶- دستورالعمل های مربوط به تاسیسات کارگاه از نظر بهداشت محیط کار مانند غذاخوری، حمام و دستشویی برابر آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تصویب و به مرحله اجرا در خواهد آمد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل نهم - مراجع حل اختلاف

ماده ۱۵۷- هر گونه اختلاف فردی بین کارفرما و کارگر یا کارآموز که ناشی از اجرای این قانون و سایر مقررات کار، قرارداد کارآموزی، موافقت نامه های کارگاهی یا پیمان های دسته جمعی کار باشد، در مرحله اول از طریق سازش مستقیم بین کارفرما و کارگر یا کارآموز و یا نمایندگان آنها در شورای اسلامی کار و در صورتی که شورای اسلامی کار در واحدی نباشد، از طریق انجمن صنفی کارگران و یا نماینده قانونی کارگران و کارفرما حل و فصل خواهد شد و در صورت عدم سازش از طریق هیات های تشخیص و حل اختلاف به ترتیب آتی رسیدگی و حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۵۸- هیات تشخیص مذکور در این قانون از افراد ذیل تشکیل می شود:

- ۱- یک نفر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی.
 - ۲- یک نفر نماینده کارگران به انتخاب کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان.
 - ۳- یک نفر نماینده مدیران صنایع به انتخاب کانون انجمن های صنفی کارفرمایان استان در صورت لزوم و با توجه به میزان کار هیات ها، وزارت کار و امور اجتماعی می تواند نسبت به تشکیل چند هیات تشخیص در سطح هر استان اقدام نماید.
- تبصره- کارگری که مطابق نظر هیات تشخیص باید اخراج شود، حق دارد نسبت به این تصمیم به هیات حل اختلاف مراجعه و اقامه دعوی نماید.

ماده ۱۵۹- رای هیات های تشخیص پس از ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ آن لازم الاجرا می گردد و در صورتی که ظرف مدت مذکور یکی از طرفین نسبت به رای مزبور اعتراض داشته باشد اعتراض خود را کتبا به هیات حل اختلاف تقدیم می نماید و رای هیات حل اختلاف پس از صدور قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. نظرات اعضای هیات بایستی در پرونده درج شود.

ماده ۱۶۰- هیات حل اختلاف استان از سه نفر نماینده کارگران به انتخاب کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان یا کانون انجمن های صنفی کارگران و یا مجمع نمایندگان کارگران و سه نفر نماینده کارفرمایان به انتخاب مدیران واحدهای منطقه و سه نفر نماینده دولت (مدیر کل کار و

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

امور اجتماعی، فرماندار و رییس دادگستری محل و یا نمایندگان آنها) برای مدت ۲ سال تشکیل می گردد. در صورت لزوم و با توجه به میزان کار هیات ها، وزارت کار و امور اجتماعی می تواند نسبت به تشکیل چند هیات حل اختلاف در سطح استان اقدام نماید.

ماده ۱۶۱- هیات های حل اختلاف با توجه به حجم کار و ضرورت به تعداد لازم در محل واحدهای کار و امور اجتماعی و حتی الامکان خارج از وقت اداری تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۶۲- هیات های حل اختلاف از طرفین اختلاف برای حضور در جلسه رسیدگی کتبا دعوت می کنند. عدم حضور هر یک از طرفین یا نماینده تام الاختیار آنها مانع رسیدگی و صدور رای توسط هیات نیست، مگر آن که هیات حضور طرفین را ضروری تشخیص دهد. در این صورت فقط یک نوبت تجدید دعوت می نماید. در هر حال هیات حتی الامکان ظرف مدت یک ماه پس از وصول پرونده، رسیدگی و رای لازم را صادر می نماید.

ماده ۱۶۳- هیات های حل اختلاف می توانند در صورت لزوم از مسئولین و کارشناسان انجمن ها و شوراهای اسلامی واحدهای تولیدی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی دعوت به عمل آوردند و نظرات و اطلاعات آنان را در خصوص موضوع، استماع نمایند.

ماده ۱۶۴- مقررات مربوط به انتخاب اعضای هیات های تشخیص و حل اختلاف و چگونگی تشکیل جلسات آنها توسط شورای عالی کار تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۱۶۵- در صورتی که هیات حل اختلاف، اخراج کارگر را غیر موجه تشخیص داد، حکم بازگشت به کارگر اخراجی و پرداخت حق السعی او را از تاریخ اخراج صادر می کند و در غیر این صورت (موجه بودن اخراج)، کارگر مشمول اخذ حق سنوات به میزان مندرج در ماده (۲۷) این قانون خواهد بود.

تبصره- چنانچه کارگر نخواهد به واحد مربوط بازگردد، کارفرما مکلف است که بر اساس سابقه خدمت کارگر به نسبت هر سال ۴۵ روز مزد و حقوق به وی بپردازد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۴۰۱۳۳۵، ۲۶۷۰۹۱۵۱-۰۲۱

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۶۶- آرای قطعی صادره از طرف مراجع حل اختلاف کار، لازم الاجرا بوده و به وسیله اجرای احکام دادگستری به مورد اجرا گذارده خواهد شد. ضوابط مربوط به آن به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارتین کار و امور اجتماعی و دادگستری به تصویب هیات وزیران می رسد.

اهمیت آموزش قانون کار

شاید برایتان جالب باشد اگر بدانید هیات های تشخیص ادارات کار سراسر کشور بطور میانگین در هر روز به ۸ الی ۱۲ پرونده رسیدگی میکنند و در خوش بینانه ترین حالت برای رسیدگی به هر پرونده (از زمان تشکیل جلسه، تا لحظه صدور رای) تقریباً ۳۰ دقیقه زمان در اختیار دارند.

اما تاسف بار اینکه علی رغم تاکید قانون کار به حضور نمایندگان کارگران و کارفرمایان در مراجع حل اختلاف (به عنوان شرکای اجتماعی وزارت کار) بیش از ۸۵٪ از جلسات بدون حضور نمایندگان کارگران و کارفرمایان (که دو عضو دیگر هیات تشخیص هستند) برگزار میشود و دور از انصاف است اگر از کارشناسان وزارت کار (که ناچارند به تنهایی به این حجم از دعاوی رسیدگی کنند) انتظار داشته باشیم در زمان صدور هر رای، تمامی بخش نامه ها، اظهارنظرهای کارشناسی، دستورالعمل های روابط کار و مقاوله نامه های بین المللی کار را در ذهن داشته باشند.

اینجاست که اهمیت میزان تسلط کارگر و کارفرما به قانون کار، آیین دادرسی کار، دستورالعمل های روابط کار، مقاوله نامه های بین المللی و نظرات کارشناسی کارشناسان نمود پیدا میکند.

در دوره آموزشی کارگاهی قانون کار و تامین اجتماعی برای کارفرمایان و مدیران، با توجه به مدت زمان کوتاهی که در اختیار داریم برای افزایش اثربخشی، باید از روشی برای ارائه محتوای آموزشی استفاده شود که علاوه بر انتقال کامل مفاهیم، مخاطبان بتوانند موضوع ها را به خاطر بسپارند.

به همین دلیل مدرس دوره با بهره گیری از ۲۵ سال تجربه خود در حوزه منابع انسانی و مراجع حل اختلاف، برای هر یک از الزامات قانون کار (و مقررات تبعی) یک کیس (مصادق واقعی) ارائه می کند تا مخاطبان اولاً بتوانند بسته به نیاز خود (در محل کار) با شبیه سازی از آنها استفاده کنند، و ثانیاً حدود ۱۷۰ ماده از مواد قانون کار که در طول دوره به آنها پرداخته میشود، ماندگاری بیشتری در ذهن مخاطبان دوره داشته باشد.

برای شرکت در این دوره آموزشی، با ما تماس بگیرید و یا [اینجا کلیک کنید](#).

فراگیرترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل دهم - شورای عالی کار

ماده ۱۶۷- در وزارت کار و امور اجتماعی شورایی به نام شورای عالی کار تشکیل می شود. وظیفه شورا انجام کلیه تکالیفی است که به موجب این قانون و سایر قوانین مربوطه به عهده آن واگذار شده است.

اعضای شورا عبارتند از:

الف- وزیر کار و امور اجتماعی، که ریاست شورا را به عهده خواهد داشت.

ب- دو نفر از افراد بصیر و مطلع در مسایل اجتماعی و اقتصادی به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی و تصویب هیات وزیران که یک نفر از آنان از اعضای شورای عالی صنایع انتخاب خواهد شد.

ج- سه نفر از نمایندگان کارفرمایان (یک نفر از بخش کشاورزی) به انتخاب کارفرمایان.

د- سه نفر از نمایندگان کارگران (یک نفر از بخش کشاورزی) به انتخاب کانون عالی شوراهای اسلامی کار.

شورای عالی کار از افراد فوق تشکیل که به استثنای وزیر کار و امور اجتماعی بقیه اعضای آن برای مدت دو سال تعیین و انتخاب می گردند و انتخاب مجدد آن بلامانع است.

تبصره- هر یک از اعضای شرکت کننده در جلسه دارای یک رای خواهند بود.

ماده ۱۶۸- شورای عالی کار هر ماه حداقل یک بار تشکیل جلسه می دهد. در صورت ضرورت، جلسات فوق العاده به دعوت رییس و یا تقاضای سه نفر از اعضای شورا تشکیل می شود. جلسات شورا با حضور هفت نفر از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات آن با اکثریت آرا معتبر خواهد بود.

ماده ۱۶۹- شورای عالی کار دارای یک دبیرخانه دائمی است. کارشناسان مسایل کارگری و اقتصادی و اجتماعی و فنی دبیرخانه، مطالعات مربوط به روابط و شرایط کار و دیگر اطلاعات مورد نیاز را تهیه و در اختیار شورای عالی کار قرار می دهند.

تبصره- محل دبیرخانه شورای عالی کار در وزارت کار و امور اجتماعی است. مسئول دبیرخانه به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی و تصویب شورای عالی کار انتخاب می شود، که به عنوان دبیر شورا، بدون حق رای در جلسات شورای عالی کار شرکت خواهد کرد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۷۰- دستورالعمل های مربوط به چگونگی تشکیل و نحوه اداره شورای عالی کار و وظایف دبیرخانه شورا و همچنین نحوه انتخاب اعضای اصلی و علی البدل کارگران و کارفرمایان در شورای عالی کار به موجب مقرراتی خواهد بود که حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزیر کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل یازدهم - جرایم و مجازات ها

ماده ۱۷۱- متخلفان از تکالیف مقرر در این قانون ، حسب مورد مطابق مواد آتی با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به مجازات حبس یا جریمه نقدی و یا هر دو محکوم خواهد شد .

در صورتی که تخلف از انجام تکالیف قانونی سبب وقوع حادثه ای گردد که منجر به عوارضی مانند نقص عضو و یا فوت کارگر شود ، دادگاه مکلف است علاوه بر مجازات های مندرج در این فصل ، نسبت به این موارد طبق قانون تعیین تکلیف نماید .

ماده ۱۷۲- کار اجباری با توجه به ماده (۶) این قانون به هر شکل ممنوع است و متخلف علاوه بر پرداخت اجرت المثل کار انجام یافته و جبران خسارت ، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به حبس از ۹۱ روز تا یک سال و یا جریمه نقدی معادل ۵۰ تا ۲۰۰ برابر حداقل مزد روزانه محکوم خواهد شد . هر گاه چند نفر به اتفاق یا از طریق یک موسسه ، شخصی را به کار اجباری بگمارند هر یک از متخلفان به مجازات های فوق محکوم و مشترکا مسئول پرداخت اجرت المثل خواهند بود . مگر آن که مسبب اقوی از مباشر باشد ، که در این صورت مسبب شخصا مسئول است .

تبصره- چنانچه چند نفر به طور جمعی به کار اجباری گمارده شوند متخلف یا متخلفین علاوه بر پرداخت اجرت المثل ، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به حداکثر مجازات مذکور در این ماده محکوم خواهند شد .

ماده ۱۷۳- متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد (۱۴۹)- (۱۵۱)- (۱۵۲)- (۱۵۳)- (۱۵۴)- (۱۵۵) و قسمت دوم ماده (۷۸) ، علاوه بر رفع تخلف در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد ، با توجه به تعداد کارگران و حجم کارگاه ، در کارگاه های کمتر از ۱۰۰ نفر برای هر بار تخلف به پرداخت جریمه نقدی از هفتاد تا یکصد و پنجاه برابر حداقل مزد روزانه رسمی یک کارگر در تاریخ صدور حکم محکوم خواهند شد و به ازای هر صد نفر کارگر اضافی در کارگاه ، ۱۰ برابر حداقل مزد به حداکثر جریمه مذکور اضافه خواهد شد .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۷۴- متخلفان از هر یک از مواد مذکور در مواد (۳۸)- (۴۵)- (۵۹) و تبصره ماده (۴۱)، برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر و یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱- برای تا ۱۰ نفر، ۲۰ تا ۵۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

۲- برای تا ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۵ تا ۱۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

۳- برای بالاتر از ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر، ۲ تا ۵ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

ماده ۱۷۵- متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد (۷۸) (قسمت اول)- (۸۰)- (۸۱)- (۸۲) و (۹۲) برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر و یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱- برای تا ۱۰ نفر، ۳۰ تا ۱۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

۲- برای تا ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۱۰ تا ۳۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

۳- برای بالاتر از ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر، ۵ تا ۱۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر. در صورت تکرار تخلف، متخلفات مذکور از ۱/۱ تا ۱/۵ برابر حداکثر جرایم نقدی فوق و یا به حبس از ۱۹ روز تا ۱۲۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۶- متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد (۵۲)- (۶۱)- (۷۵)- (۷۷)- (۷۹)- (۸۳)- (۸۴) و (۹۱) برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱- برای تا ۱۰ نفر، ۲۰۰ تا ۵۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

۲- برای تا ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۲۰ تا ۵۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

۳- برای بالاتر از ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر، ۱۰ تا ۲۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

در صورت تکرار تخلف، متخلفان مذکور به حبس از ۹۱ روز تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

ماده ۱۷۷- متخلفان از هر یک از موارد مذکور در مواد (۸۷) - (۸۹) (قسمت اول ماده) و (۹۰) برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بر رفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر و یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به حبس از ۹۱ تا ۱۲۰ روز و یا جریمه نقدی به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

- ۱- در کارگاه های تا ۱۰ نفر، ۳۰۰ تا ۶۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.
 - ۲- در کارگاه های ۱۱ تا ۱۰۰ نفر، ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.
 - ۳- در کارگاه های ۱۰۰۰ نفر به بالا، ۸۰۰ تا ۱۵۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.
- در صورت تکرار تخلف، متخلفان به حبس از ۱۲۱ روز تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷۸- هر کس، شخص یا اشخاصی را با اجبار و تهدید وادار به قبول عضویت در تشکل های کارگری یا کارفرمایی نماید، یا مانع از عضویت آنها در تشکل های مذکور گردد و نیز چنانچه از ایجاد تشکل های قانونی و انجام وظایف قانونی آنها جلوگیری نماید، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی از ۲۰ تا ۱۰۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر در تاریخ صدور حکم یا حبس از ۹۱ روز تا ۱۲۰ روز و یا هر دو محکوم خواهد شد.

ماده ۱۷۹- کارفرمایان یا کسانی که مانع ورود و انجام وظیفه بازرسان کار و ماموران بهداشت کار به کارگاه های مشمول این قانون گردند یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم به ایشان خوددای کنند در هر مورد با توجه به شرایط و امکانات خاطی به پرداخت جریمه نقدی از ۱۰۰ تا ۳۰۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر پس از قطعیت حکم و در صورت تکرار به حبس از ۹۱ روز تا ۱۲۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۸۰- کارفرمایانی که بر خلاف مفاد ماده (۱۵۹) این قانون از اجرای به موقع آرای قطعی و لازم اجرای مراجع حل اختلاف این قانون خودداری نمایند، علاوه بر اجرای آرای مذکور، با توجه به شرایط و امکانات خاطی به جریمه نقدی از ۲۰ تا ۲۰۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر محکوم خواهند شد.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۸۱- کارفرمایانی که اتباع بیگانه را که فاقد پروانه کارند و یا مدت اعتبار پروانه کارشان منقضی شده است به کار گمارند و یا اتباع بیگانه را در کاری غیر از آنچه در پروانه کار آنها قید شده است بپذیرند و یا در مواردی که رابطه استخدامی تبعه بیگانه با کارفرما قطع می گردد مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی تبعه بیگانه با کارفرما قطع می گردد مراتب را به وزارت کار و امور اجتماعی اعلام نمایند ، با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به مجازات حبس از ۹۱ روز تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد .

ماده ۱۸۲- کارفرمایانی که بر خلاف مفاد ماده (۱۹۲) این قانون از تسلیم آمار و اطلاعات مقرر به وزارت کار و امور اجتماعی خودداری نمایند ، علاوه بر الزام به ارایه آمار و اطلاعات مورد نیاز وزارت کار و امور اجتماعی ، در هر مورد با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی از ۵۰ تا ۲۵۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر محکوم خواهند شد .

ماده ۱۸۳- کارفرمایانی که بر خلاف مفاد ماده (۱۴۸) این قانون از بیمه نمودن کارگران خود خودداری نمایند ، علاوه بر تادیه کلیه حقوق متعلق به کارگر (سهم کارفرما) با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی معادل دو تا ده برابر حق بیمه مربوط محکوم خواهند شد .

ماده ۱۸۴- در کلیه مواردی که تخلف از ناحیه اشخاص حقوقی باشد اجرت المثل کار انجام شده و طلب و خسارت باید از اموال شخص حقوقی پرداخت شود ، ولی مسئولیت جزایی اعم از حبس ، جریمه نقدی و یا هر دو حالت متوجه مدیر عامل یا مدیر مسئول شخصیت حقوقی است که تخلف به دستور او انجام گرفته است و کیفر درباره مسئولین مذکور اجرا خواهد شد .

ماده ۱۸۵- رسیدگی به جرایم مذکور در مواد (۱۷۱) تا (۱۸۴) در صلاحیت دادگاه های کیفری دادگستری است . رسیدگی مذکور در دادسرا و دادگاه خارج از نوبت به عمل خواهد آمد .

ماده ۱۸۶- جرایم نقدی مقرر در این قانون به حساب مخصوصی در بانک واریز خواهد شد و این وجوه تحت نظر وزیر کار و امور اجتماعی به موجب آیین نامه ای که به تصویب هیات وزیران می رسد ، جهت امور رفاهی ، آموزشی و فرهنگی کارگران به مصرف خواهد رسید .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

فصل دوازدهم - مقررات متفرقه

ماده ۱۸۷- کارفرمایان مکلفند پس از پایان قرارداد کار بنا به درخواست کارگر، گواهی انجام کار با قید مدت، زمان شروع و پایان و نوع کار انجام شده را به وی تسلیم نمایند.

ماده ۱۸۸- اشخاص مشمول قانون استخدام کشوری یا سایر قوانین و مقررات خاص استخدامی و نیز کارگران کارگاه های خانوادگی که انجام کار آنها منحصرًا توسط صاحب کار و همسر و خویشاوندان نسبی درجه یک از طبقه اول وی انجام می شود، مشمول مقررات این قانون نخواهند بود. تبصره- حکم این ماده مانع انجام تکالیف دیگری که در فصول مختلف، نسبت به موارد مذکور تصریح شده است، نمی باشد.

ماده ۱۸۹- در بخش کشاورزی، فعالیت های مربوط به پرورش و بهره برداری از درختان میوه، انواع نباتات، جنگل ها، مراتع، پارک های جنگلی و نیز دامداری و تولید و پرورش ماکیان و طیور، صنعت نوغان، پرورش آبزیان و زنبور عسل و کاشت، داشت و برداشت و سایر فعالیت ها در کشاورزی، به پیشنهاد شورای عالی کار و تصویب هیات وزیران می تواند از شمول قسمتی از این قانون معاف گردد.

ماده ۱۹۰- مدت کار، تعطیلات و مرخصی ها، مزد و حقوق صیادان، کارکنان حمل و نقل (هوایی، زمینی و دریایی) خدمه و مستخدمین منازل، معلولین و نیز کارگرانی که طرز کارشان به نحوی است که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها به وسیله مشتریان یا مراجعین تامین می شود و همچنین کارگرانی که کار آنها نوعاً در ساعات متناوب انجام می گیرد، در آیین نامه هایی که توسط شورای عالی کار تدوین و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید، تعیین می گردد. در موارد سکوت مواد این قانون حاکم است.

ماده ۱۹۱- کارگاه های کوچک کمتر از ده نفر را می توان بر حسب مصلحت موقتاً از شمول بعضی از مقررات این قانون مستثنی نمود. تشخیص مصلحت و موارد استثنا به موجب آیین نامه ای خواهد بود که با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۲- کارفرمایان موظفند در مهلت مقرر، آمار و اطلاعات مورد نیاز وزارت کار و امور اجتماعی را طبق آیین نامه ای که به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی می رسد تهیه و تسلیم نمایند.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

ماده ۱۹۳- وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد به منظور تامین کادر متخصص سرپرستی در صورت لزوم به افرادی که در واحدها به عنوان سرپرست تعیین شده اند آموزش های لازم را در زمینه مسایل ناظر به روابط انسانی، روابط کار و ایمنی و بهداشت کار خواهند داد.

آیین نامه مربوط توسط شورای عالی کار تهیه و حسب مورد به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می رسد.

ماده ۱۹۴- کارفرمایان کارخانه ها مکلفند در زمینه آموزش نظامی کارگران واحدهای خود با نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی همکاری های لازم را مبذول دارند.

تبصره- آیین نامه اجرایی این ماده با همکاری مشترک وزارتین کار و امور اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۵- به منظور تشویق نیروهای کارگری مولد، متخصص، مخترع و مبتکر، وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است همه ساله به طرق مقتضی در مورد انتخاب کارگران نمونه سال اقدام نماید.

تبصره- ضوابط اجرایی این ماده و چگونگی تشویق کارگران نمونه و نحوه اجرای آن و پیش بینی هزینه های متعارف مربوط، توسط وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد گردید.

ماده ۱۹۶- وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است در جهت آگاهی و شکوفایی فکری بیشتر کارگران و رشد کارهای علمی، عملی، تخصصی در زمینه های علم و صنعت، کشاورزی و خدماتی، فیلم، اسلاید و آموزش های لازم دیگر را تدارک ببیند و این امکانات را از طریق رادیو، تلویزیون و رسانه های گروهی و یا هر نحو دیگری که لازم باشد در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۱۹۷- دولت مکلف است با توجه به امکانات خود برای کارگرانی که قصد داشته باشند از شهر به روستا مهاجرت کنند و به کار کشاورزی بپردازند تسهیلات لازم را فراهم نماید.

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت، حل اختلاف، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل: info@tamasco.ir

تلفن: ۰۲۱-۲۶۷۰۹۱۵۱، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

ماده ۱۹۸- وزارت کار و امور اجتماعی می تواند در موارد ضرورت برای تنظیم نیروی کار ایرانیان خارج از کشور ، در نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران ، وابسته کار منصوب نماید .

تبصره ۱- وابسته کار ، توسط وزیر کار و امور اجتماعی تعیین و پس از موافقت وزیر امور خارجه منصوب و اعزام می گردد .

تبصره ۲- وزارتین کار و امور اجتماعی و امور خارجه و سازمان امور اداری و استخدامی موظفند پس از تصویب این قانون آیین نامه اجرایی موضوع این ماده را تهیه و به تصویب هیات وزیران برسانند .

ماده ۱۹۹- وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون ، آیین نامه های اجرایی مربوط را تهیه و به تصویب مراجع مذکور در این قانون برساند .

تبصره- آن دسته از آیین نامه های اجرایی قانون کار- مصوب ۱۳۳۷/۱۲/۲۶- که با مقررات این قانون مغایر نباشد ، تا تصویب آیین نامه های موضوع این ماده قابل اجرا می باشند .

ماده ۲۰۰- با تصویب این قانون و آیین نامه های اجرایی آن ، قوانین کار و کار کشاورزی مغایر این قانون لغو می گردند .

ماده ۲۰۱- وزارت کار و امور اجتماعی باید کلیه حقوق و تکالیف مذکور در این قانون را با روش های مناسب به اطلاع کارگران و کارفرمایان برساند .

ماده ۲۰۲- وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است سازمان و تشکیلات خود را در ارتباط با قانون کار جدید ، طراحی و به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور برساند .

ماده ۲۰۳- وزارت کار و امور اجتماعی و دادگستری مامور اجرای این قانون می باشند .

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۰۲۱ - ۲۶۷۰۹۱۵۱ ، ۲۶۴۰۱۳۳۵

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

تبصره- مفاد این ماده رافع تکالیف و مسئولیت هایی نخواهد بود که در این قانون و یا سایر قوانین به عهده وزارتخانه های ذی ربط و موسسات و کارگاه های دولتی مشمول این قانون نهاده شده است .

قانون فوق که در تاریخ دوم مهر ماه یک هزار و سیصد و شصت و هشت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و موادی از آن مورد اختلاف مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته است ، در جلسات متعدد مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی و با اصلاح و متمیم مواد (۳) - (۷) - (۸) - (۱۲) - (۱۵) - (۲۰) - (۲۴) - (۲۶) - (۲۷) - (۲۹) - (۳۱) - (۳۲) - (۳۳) - (۴۱) - (۴۶) - (۵۱) - (۵۲) - (۵۳) - (۵۶) - (۵۸) - (۵۹) - (۶۰) - (۶۲) - (۶۴) - (۶۵) - (۶۶) - (۶۷) - (۶۹) - (۷۰) - (۷۳) - (۸۱) - (۱۰۵) - (۱۰۸) - (۱۱۰) - (۱۱۱) - (۱۱۲) - (۱۱۳) - (۱۱۴) - (۱۱۸) - (۱۱۹) - (۱۳۰) - (۱۳۱) - (۱۳۵) - (۱۳۶) - (۱۳۷) - (۱۳۸) - (۱۴۳) - (۱۵۱) - (۱۵۴) - (۱۵۵) - (۱۵۸) - (۱۵۹) - (۱۶۰) - (۱۶۶) ، کل فصل مجازات ها (مواد (۱۷۱) - (۱۷۲) - (۱۷۳) - (۱۷۴) - (۱۷۵) - (۱۷۶) - (۱۷۷) - (۱۷۸) - (۱۷۹) - (۱۸۰) - (۱۸۱) - (۱۸۲) - (۱۸۳) - (۱۸۴) - (۱۸۵) - (۱۸۶) - (۱۸۸) - (۱۸۹) - (۱۹۰) - (۱۹۱) - (۲۰۲) و (۲۰۳) مشتمل بر دویست و سه ماده و یکصد و بیست و یک تبصره در تاریخ بیست و نهم آبان ماه یک هزار و سیصد و شصت و نه به تصویب نهایی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید .

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام - اکبرهاشمی رفسنجانی

شرکت توسعه منابع انسانی سرآمد

فراگیر ترین شبکه مشاوران و وکلای روابط کار در مراجع حل اختلاف وزارت کار در بیش از ۴۰ شهر کشور
حکیمیت ، حل اختلاف ، مشاوره و قبول وکالت در مراجع حل اختلاف وزارت کار و دیوان عدالت اداری

www.tamasco.ir

اخبار ، مقررات و مقالات روز مرتبط با حوزه کار و تامین اجتماعی www.tamasco.ir/articles

ایمیل : info@tamasco.ir

تلفن : ۲۶۴۰۱۳۳۵ ، ۲۶۷۰۹۱۵۱ - ۰۲۱